Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

BJERRESLÆGTENS BREVDUE

Julen 1968

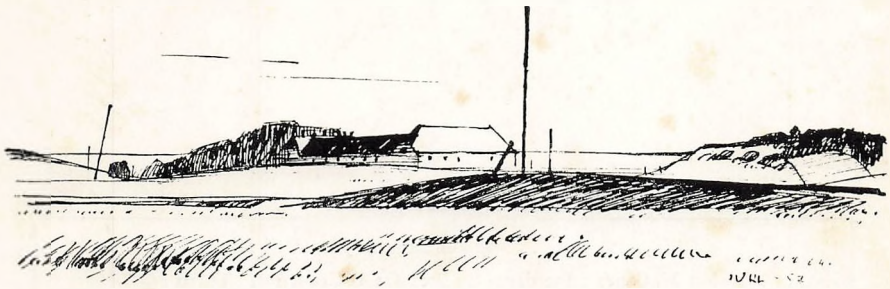

Kære slægtninge!

Hermed igen en Brevdue med julehilsen og ønsker om alt godt for det nye år.

Vi mindes med glæde samværet ved Bjerrefesten i sommer og glæder os til at møde hinanden igen i 1971.

Glædelig jul!

Bestyrelsen.

Indholdsfortegnelse:

Slægtens værn . Marianne Bjerre Jensen til minde
Fra Marianes unge dage . Brev fra Ethiopien . Turen
Niels Bjerres portrættegninger . Bjerrestævnet 1968
Ny udgave af slægtsbogen . Dagbog . Foreningsmeddelelser

Slægtens værn

„Skøn på de skatte, de efterlod"

I et gammelt bondehjem kan man opleve, at når nogen bevæger sig på gulvet, høres en sprød, klingende lyd fra hjørneskabet. Det er det gamle arvesølv, der klinger med, når gulvet gynger lidt. Nu kan arvesølv være af så mangen en art. Det er stort og værdifuldt, om gamle, skønne ting er gået i arv fra slægt til slægt, pietetsfuld værnet i hvert slægtled af nye hænder. Men skønnest er det arvesølv, der stammer fra dét, der har været levet – dét, der har været levet sådan i en slægt, at det har udkrystalliseret sig som værn i selve slægtsnavnet. Der er værn i et godt navn. Et navn kan få så god en klang, at der er døre, der åbnes, blot navnet nævnes, slægtens navn.

Slægt er værn. Vi møder vidnesbyrd derom lige fra Det gamle Testamente, over de gamle sagaer og frem til den nyeste litteratur. Fra det righoldige stof i Det gamle Testamente vælger vi et eksempel fra Torbits bog (fra de såkaldte apokryfiske bøger). Her møder vi en gammel far, Torbit, der har en søn, Tobias. Denne skal ud i livet, og faderen giver ham gode råd med på vejen. „Tag frem for alt en hustru af dine forfædres æt. Tag ikke en fremmed kvinde, som ikke hører til din faders stamme". Han minder sin søn om slægtens arv: „Derfor, min dreng, skal du elske dine stammefrænder". Endelig beder faderen sin søn om at finde sig en god rejseledsager. Da Tobias finder en sådan, spørger faderen ham: „Sig mig, broder, af hvilken stamme og hvilken slægt er du?" Da han hører, han er af god slægt, glæder den gamle sig, og han velsigner de to unge til rejsen: „Gid Gud, som bor i himmelen, vil skænke jer lykke på rejsen, og gid hans engel må ledsage jer".

Betydningen af slægtens velsignelse møder vi også i det fjerde bud: „Du skal ære din fader og din moder" – og her må vi have tilføjelsen med: „for at det må gå dig godt, og du må leve længe i landet". De gamle bud kan opfattes som forbud, men ret forstået er de givet som værn for slægten. Sammenholdet i slægten beskyttes ved børnenes lydighed mod forældrene. Som den gamle religionslærer Johannes Loft antyder det: Respekt for de ældre i slægten er en mandig tankegang. En mand vokser aldrig fra at være en god søn. „Giv mig, o Gud, at lønne forældres kærlighed, som godt og rigtigt er, at jeg kan gå til mine fædre med ære". Dette er ikke blot gammelt jødisk syn, men hver søns bøn.

I alt, hvad vi ved om gammel livsopfattelse, møder vi den tankegang, at det er ikke den enkelte, det drejer sig om, men slægten. Aakjær har grebet det i historiens sang: „Lad mig kun flagre hen som blad i høst, når du mit

land, min stamme frit må leve". Slægten er det blivende. Den enkeltes dag er kort, men slægtens lang. Derfor er slægten det bærende, det egentlige. Et syn, som i dag træder lidt tilbage for den enkelte, for det individuelle. Slægten er ikke længere det første. Det er den enkelte. En reaktion måske imod en tid, hvor slægtshensynet kunne komme til at gå på tværs af den enkeltes lykke. Men ét står fast: Vi er ingen ting, hvis vi helt løsriver os fra vor rod, eller hvis det er for stærkt sagt: kun hvor rodforbindelsen er i orden, får vi den fulde vækst. En beskadiget rod giver krympet vækst.

Paulus taler om at være „rodfæstet i kærlighed". Ordet kan vi godt bruge her, for det er netop det, det drejer sig om: at være rodfæstet i kærlighed til det bedste, til arvesølvet, i slægten. „Vil selv du fatte dit væsens rod, skøn på de skatte, de efterlod". (Rodfæstet i kærlighed – for et godt ord. Måske er det herfra, Jakob Knudsen har hentet titlen til sin gode roman: „Rodfæstet". Læs den).

Slægt er værn, skrev jeg før. I gamle dage gjaldt det mere bogstaveligt end i dag, for da havde man kun slægten og gode naboer at ty til i onde tider. Men selv om velfærdssamfundet her i social og økonomisk henseende har ændret meget, gælder det dog stadig, at slægtens sammenhold er en velsignelse. De gamle slægters sammenhold beroede i høj grad på geografiske og erhvervsmæssige forhold. De boede på samme egn og havde det samme erhverv: de var bønder – både mand og hustru var bondefødte, ofte fra samme sogn eller fra nabosogne. Og jord gør fælles. Muld binder på en hel særegen måde. Samme arbejde på samme ager gør fællesskabet stærkt. Den store norske digter, Johan Falkberget, der også var bonde, siger: „Ved *arbeid* på gården, blir én først glad i den", og så taler han om, at det er det tunge arbejde med jorden og dyrene, som gør kærligheden „dyb og bindende". Og hvad her gælder i almindelighed, gælder i særdeleshed, når det er en gammel slægtsgård, der er tale om. Her mødes både slægtens velsignelse og slægtens ansvar. Her klinger arvesølvet med ved hvert skridt, man tager.

– Det nævntes før, at geografiske og erhvervsmæssige forhold var medbestemmende for slægtens sammenhold. Lad mig her – som eksempel – have lov til at bruge træk fra min egen slægt.

Min tip-tip-tip-oldefar er født i 1671 på Holstebro-egnen. Han giftede sig med en pige fra nabosognet. De havde 4 sønner og 3 døtre. Alle sønnerne blev fæstere under Ausumgård i Vejrum sogn, og alle giftede sig med piger fra den nærmeste omegn. Og døtrene giftede sig med bønder – også fra den nærmeste omegn.

Min tip-tip-oldefar, f. 1716, blev meget sent gift, men som før med en pige fra egnen. I dette ægteskab var der kun en søn. Denne søn, min tip-oldefar, f. 1772, var bonde som sin far, giftede sig med en pige fra egnen. I dette ægteskab fødtes 8 børn, 5 sønner og 3 døtre, den ene af disse døtre døde ugift, de to andre giftede sig med bønder fra de nærmeste sogne – de fem sønner blev alle bønder på Holstebro-Lemvig-egnen, alle gift med piger fra den nærmeste omegn.

Min oldefar, f. 1800, havde ikke mindre end 17 børn (i samme ægteskab), 3 døde ugifte. Af de øvrige var 3 døtre, der alle giftede sig med bønder fra egnen. De ni af elleve sønner fik hver en gård på egnen, og alles koner var fødte på samme egn. Men nu begynder „udbrydningen", idet to sønner „svigter". Den ene blev kreaturkommissionær i England, og den anden, min bedstefar, blev skolelærer (degn), men begge fulgte slægtens gamle linje, hvad ægteskab angår: giftede sig med piger fra hjemegnen.

Min bedstefar, f. 1842, blev lærer i Lomborg (Lemvig-egnen), havde 9 børn, én døde som lille, to døtre giftede sig med bønder, af de 6 sønner blev kun én bonde, min far, to blev præster (den ene endog i U.S.A.), én ingeniør, én fabrikant og én seminarielærer. „Spredningen" er for alvor begyndt. Også derved, at for første gang kommer piger „udefra" ind i slægten, nemlig både en københavner og en bornholmer.

Min far, f. 1872, bonde i Lomborg („Kirkegården", en udpræget hedegård, som min arbejdsglade bedstemor købte i 1883). Han fulgte slægtens gamle linje, giftede sig med en pige fra Vejrum ved Holstebro. I ægteskabet fødtes 14 børn, 3 døde som små. Af de øvrige 9 var 3 døtre, de to blev gift med bønder (Sjælland og Vestjylland) og én med en gartner (Sjælland). Af de 6 sønner blev de tre bønder, alle i Vestjylland, én gartner (Sjælland) og to præster, nu begge i Jylland.

– Når jeg har taget denne slægtsoversigt med, er det fordi den turde være ret typisk for en gammel bondeslægt. Som vi har set, har slægten i 200 år boet på Holstebro-Lemvig-egnen. I de første hundrede år centreret omkring den gamle slægtsgård, Store Bjerre i Sir ved Holstebro, og først derefter breder slægten sig ud til en lidt større cirkel, dog stort set holdende sig inden for en radius af 30 km. Nok begynder spredningen med min fars generation, men det er alligevel først efter århundredskiftet, at den for alvor bliver kendelig. Min bedstefar levede til 1923. Andre vil næppe kunne fatte, hvad han har betydet for os børn – også derved, at hans gamle brødre, som jo alle boede på egnen, ofte kom på besøg, og når de kom, oplevede vi glade og rige feststunder – hvor kunne de synge og hvor kunne de fortælle, og ikke mindst, hvor kunne de le sammen – jo, for de var fælles om de bedste menneskelige og kristelige værdier. (Ved en familiefest i 1919 var endnu 5 af de „gamle farbrødre", som vi kaldte dem, med. Tilsammen var de 400 år). Allevegne, hvor de var med, klang det gamle „arvesølv".

– Og lad mig nu føre linjen helt op til i dag, også fordi det vist vil interessere vore gamle elever at få at vide, hvor vore børn er:

Mads Bjørn er forretningsmand i Los Angeles, gift med en amerikansk pige; Karen er adjunkt på Rungsted Gymnasium, gift, fynbo, 2 børn; Helga sygeplejerske i Ethiopien, gift, fynbo, 2 børn; Thyra lærerinde i Aarhus – hos Eske Nielsen – gift, jyde, 1 barn, og Klaus er lige begyndt på universitetet i Aarhus. Nu er altså bondelinjen helt brudt, ligeså at man gifter sig med én fra sognet eller nabosognet. Spredningen er så at sige blevet fuldkommen. Slægtssammenholdet må nu øse af andre kilder end før. Eller man kan også, og måske bedre, sige det sådan: at slægten kommer til at betyde

mindre for den enkelte, hvis ikke der sker et mere bevidst arbejde på at værne om slægtens betydning for de opvoksende børn og unge, end det før var påkrævet. Det er klart, at en sådan spredning, som jeg her har gjort rede for, let *kan* komme til at virke slægtsopløsende, men sådan behøver det ikke at gå. Slægtssammenholdet beror på andet og mere end „kort" afstand og samme erhverv. Det beror til syvende og sidst på et åndeligt fællesskab – uden dette fællesskab bliver slægten ikke værn.

I Det gamle Testamente fortælles der så smukt om, at de gamle gav de unge deres velsignelse, slægtens velsignelse. Vi husker, at Isak havde to sønner, Esau og Jakob, og at Esau solgte sin førstefødselsret. „Hvad bryder jeg mig om den, når jeg er ved at dø af sult", sagde han. Hvad var det egentlig, Esau solgte? Den førstefødte skulle arve i hvert fald de to trediedele af sin fars ejendom. (Før havde det nok været den yngste, som havde arveretten. Derfor hjælper Rebecca Jakob til arven). Men ikke alene det. Den førstefødte var det fremtidige overhoved for slægten. Men det kunne man ikke være eller ikke magte uden slægtens, faderens velsignelse. Velsignelse betyder: at give et liv indhold og styrke. Når en far velsignede sin søn, overdrog han ham kraften fra Gud, den kraft, som hørte slægten til, den, som er gået i arv fra slægt til slægt, guddomsstyrken og livskraften. En sådan gudskraft er en enhed, den kunne ikke stykkes ud, og derfor havde Isak også kun én velsignelse at give – den, Jakob tiltuskede sig. Velsignelsen er altså noget større og noget mere end førstefødselsretten. Havde de gamle jødiske familier ikke værnet om slægtens velsignelse, tror jeg, de var gået til som folk. Slægtssammenholdet blev i sandhed for dem slægtens værn.

Man kunne spørge: finder slægtens velsignelse sted i dag? Noget entydigt svar kan nok ikke gives. Selv om man her kommer til at tænke på barnedåb og navngivning. Det *har* i hvert fald været sådan – at velsignelse følger navnet. Der var, mente man, velsignelse i at bære sin bedstefars eller bedstemors navn. Børnene blev „opkaldt".

I 1600–1700 tallet – og spor deraf helt op til vor tid – krævede navneskikken, at ældste søn og ældste datter opkaldtes efter faderens forældre. Næstældste søn og datter efter moderens forældre. Der kunne være fravigelser fra reglen, navnlig hvis manden giftede sig ind på gården, i så fald blev det moderens forældre, der først blev opkaldt – et udtryk for gårdens indflydelse, gårdens høje værd i slægtens bedømmelse. I dag tror man ikke rigtig længere på, at velsignelse følger navnet – i hvert fald forsvinder den gamle gode skik mere og mere. Jamen er der da velsignelse i at bære et gammelt slægtsnavn? Selvfølgelig er der ikke noget magisk ved et navn i bogstavelig forstand. Men ét er sikkert: Ansvarsforpligtelse kan følge et godt navn. Og hertil kommer, at „opkaldelse" er til glæde og velsignelse for et par bedsteforældre – en lykke, som giver sig udslag i, at de i særlig grad tager sig af de af børnebørnene, der bærer deres døbenavn.

Navnet kunne også stifte fred. Gamle Ane Hyldgaard i Skjoldborgs „Nye Mænd" kan ikke tilgive sin søn, at han gifter sig udenfor sin stand med lyngbjergmandens datter – men den dag hun hører, at den lille sønnedatter

skal bære hendes navn, og at hun skal bære barnet over dåben, da brister det for gamle Ane Hyldgaard, da bliver glæden så stor, at nu kan hun blive til velsignelse for sit eget og det unge hjem.

Slægtens velsignelse er nok i dag som før en realitet. Men den hindres i nogen grad af ydre forhold. Slægtens spredning har vi talt om. Men her er ikke kun tale om noget negativt, men om noget meget positivt: gennem breve fra og besøg af børn og nære slægtninge i det fremmede, sker der en vældig horisont-udvidelse. Det „fjerne" kommer nær og kommer én personlig ved på en helt ny måde. Og meget i aviser og fjernsyn får en aktualitet, som det ikke før havde. Nej, det, der kan hæmme, er ikke „spredtheden", men travlheden – dette, at der ikke længere er tid til virkelig brevskrivning. Telefon er en dårlig erstatning for et brev. I et virkeligt brev giver et menneske altid noget af sig selv – d. v. s., vi kommer hinanden nær – somme tider endda nærmere end gennem samtale, fordi man i et brev har lettere ved at åbne sig, udlevere sig. Men brevskrivning kræver megen tid – og derfor bliver der tit for langt mellem brevene.

Endelig er der en hæmning fra en anden side, nemlig pladsmanglen. I mange nybyggede hjem er der for lidt plads – både til børn og til en bedstemor eller bedstefar. De to parter, som trænger så hårdt til hinanden – for at livet kan blive rigt, gensidig rigt. Fra bedsteforældre til børnebørn er der sket en kulturoverlevering af en størrelsesorden, som vi i dag har svært ved helt at fatte. En bedstefars og en lille drengs hånd har så let ved at mødes – og de to forstår hinanden – i kraft af meget, i kraft af kærlighed og dét, at de begge har god tid. Bjørnson siger i en af sine bøger om en bedstefar, at han „æret barndommen, han spurgte den til råds, han højagtede den". Og videre: „Bedstefar lærte Paal at tænke, og Paal lærte bedstefar at tro". Her er stilfærdigt forsøgt at udtrykke den vekselvirkning, der er mellem de yngste og de ældste i en slægt. Ad den vej er meget af det bedste i en slægt bevaret. Tænk blot på, hvad den gamle farmor kom til at betyde for Selma Lagerløf – og for os andre med. Der sad den gamle farmor i sofakrogen og strikkede og strikkede, alt imens hun fortalte slægtens saga, oplevelser og sære fortællinger, og en lille pige sad og lyttede med åbent sind – og en dag skrev den lille pige Gösta Berlings saga. Uden denne farmor var den bog sikkert aldrig blevet skrevet.

Mon ikke alle børn i vuggegave fik fantasiens evne? Men denne evne må have stof at arbejde med. Og det får den fortrinsvis gennem den levende fortælling og gennem sang og toner – budbringere fra det, der har været levet:

„Fuld gerne går jeg i hytten ind,
jeg hviler hos gamle og unge,
hvor sangen trænger til barnets sind
og genklinger på folkets tunge".

Her er vi nok ved noget af det væsentligste i slægtens værn. Den kan, når alt kommer til alt, kun være af åndelig art. Kun hvor der er liv, skabes der

liv. Valdemar Rørdam siger om sit eget barndomshjem: „De sange, vi sang, forstummer aldrig". I denne lidt overdrevne bemærkning ligger den sandhed, at en slægts, et hjems sange og salmer nok er noget af det sidste, et menneske mister. Som Sigurd Slembe (Bjørnsons skuespil) siger til sin mor, da hun ængstes for den lidelse, han må komme til at gå igennem: „Jeg har nogle salmer fra min barndom, dem skal jeg synge".

Hvor slægten bliver værn, bliver til velsignelse, bliver den det ikke blot i kraft af „blodets bånd", men i kraft af at der har været levet, at der har været talt og sunget. Har der det, sådan at arven i hvert slægtled er blevet fornyet, så kan de unge i en slægt få den indre frihed til at gå egne veje, for der er *noget,* de er bundet af, en indre bundethed, en forpligtelse, der har den ejendommelighed ved sig, at den frigør de ellers bundne kræfter – det er denne bundethed, denne forpligtelse overfor livet og de dermed frigjorte kræfter, der gør en slægt stærk. Og da er slægt følge, selv om man skulle komme til at gå alene.

* * *

Der er så meget, som det enkelte menneske, det enkelte slægtled, ikke når, for livet er så kort, så kort, og vejen „tit sig vildsom snor" – men tænker jeg på alt det, jeg gerne selv ville ha' nået og nu ved, at jeg aldrig når, så nynner jeg ofte for mig selv den sang, vi så tit sang hjemme i skolestuen på Vestbirk – Thøger Larsens fine lille sang om bøgernes verden, der er som stille gemmer, og hvori han taler om alt det, der ligger og bier på en fremtids morgen, venter på at blive løftet frem i dagen og i lyset – „måske din søn, din sønnesøn den bringer løftende vinger". Det håb, den tro på slægten må vi eje, må vi tro på i en tid, hvor det kan være svært nok sommetider at tro på en fremtids morgen for de yngste i slægten. Men et sådant håb bliver vegt og vagt og uden bærekraft, hvis vi ikke selv er trofaste mod det bedste af det „arvesølv", der er givet os. „Lad os da vogte skatte, vi har arvet, vogte på andre, af vor samtid farvet, åndslivets høst – – –"

Siliam Bjerre (621)

(Fra Vestbirks årsskrift 1967)

Marianne Bjerre Jensen til minde

Med Marianne, der døde i Esbjerg den 6. april i år, er den sidste af Bjerrebørnene fra Sandholm gået bort (172). Nogle af os har dermed mistet det sidste bindeled til en svunden og i visse retninger bedre tid.

Så forskellige de søskende fra Sandholm ellers var – og Ane Marie, Jakob, Laust, Karen, Kristiane, Markus, Marianne og Stinne bar hver sit præg – havde de dog meget til fælles. Nu da de er borte, synes man, at de bestandig var mere vågne, og når det tog dem, mere festlige end folk er flest. Marianne var det i hvert fald. De otte fra Sandholm kom alle i et håndgribeligt forhold til livets realiteter, og realiteterne var ikke altid blide. Men bøgernes verden var fra deres barndom også en realitet for dem. Det begyndte med, at de som børn sled Wisbeck's eller Flinch's almanak i laser hvert år, og det udviklede sig for dem alle til det, der er kaldt „læsningens last". De kendte alle til at ofre en tiltrængt nattesøvn for at få læst en ny bog, inden bogen skulle videre til den næste låner. Om dem alle kan man rolig sige, at de var forfaldne til at skrive breve. Så stærkt gik de op i det – når der ellers var tid. Det var der ikke så tit. Nogle af deres længste breve skrev de såmænd, når de var tvungne til at holde sengen.

Det var bl. a. gennem brevskrivningen, at Jakob trænede til præst og folkelig foredragsholder. Markus' virke som kronikør, en af vort lands mest yndede, var en naturlig fortsættelse af de mange års brevveksling med hans søskende og venner, ikke mindst med broderen „Norre-Laust" i Kristiania.

Der kunne godt være blevet flere præster og publicister i søskendeflokken end de to. Knud Thøgersen, der havde været lærer i Nissum friskole, og som en og anden af „Brevduens" læsere nok endnu husker, skosede ved en festlig lejlighed Jakob med, at Ane Marie og Karen havde været lysere hoveder i skoletiden end Jakob – den senere præst. Men for søstrenes vedkommende blev det altså ved brevene og en håndfuld festsange ved familielejligheder, hvoraf nogle huskes endnu.

Jeg forsøgte flere gange at få Marianne til at skrive noget længere og mere sammenhængende end hendes hastige breve, men uden held. Nej, det hun kunne fortælle om, vedkom kun nogle få. Skønt hun var en intens læser af „Brevduen", var hun heller ikke til at formå at skrive i den. Det ville også have været et brud med den næsten fornemme tilbageholdenhed, der i de senere år var egen for hende. Hun foldede sig kun rigtigt ud, når der var højst fem mennesker om bordet. Fra sådanne lejligheder lyder hendes muntre og mundrette jysk endnu i ens øren. Der var for resten intet usikkert eller upersonligt over hendes rigsdansk, hverken i skrift eller tale. Ja, når det tog hende, kunne hun fortælle historier med andres tunge, således på den slags Esbjerg-sprog, der er mere livfuldt end kønt og er såre langt fra at være gudernes tungemål. Esbjerg-sproget beherskede hun også, skønt hun ikke talte det for alvor.

Marianne var nok den stærkeste personlighed af søskendeflokken, men der var intet hårdt i hendes karakter, navnlig intet fordømmende. Hvilket

ikke vil sige, at hun satte alle folk lige højt. Men hun havde fået den gave at holde af sine medmennesker. Selv med Vor Herres særeste kanniser følte hun, og vist nok mere end med de alt for retvendte. Hendes bror Laust sagde engang: „Ja, der er så mange af slægten, der hele livet går og tragter efter at træffe *dannede* mennesker. Marianne træffer *mennesker,* hvor hun kommer". Jeg har flere gange hørt Marianne rose som idealet af en nabokone – og det er ingen ringe ros.

Efteråret 1917 boede jeg hos Hans og Marianne en kort tid, i øvrigt under omstændigheder, der var alt andet end lystige. Jeg kunne dengang ikke lide Marianne, og hun ikke mig. Det sidste var måske mindre mærkeligt end det første. Men en 9-10 år senere – jeg ved ikke nøjagtig hvornår eller hvordan – gik det op for os begge, at vi vist havde mere til fælles end til forskel.

Det at møde Marianne, at se hende vinke én velkommen og føle hendes håndtryk ved Englandsdamperens kaj i Esbjerg, eller sidde i hendes hjem, der nok var stille, men ikke dødt, efter at hun var blevet enke – ja selv det at møde hende ved nære slægtninges begravelse var ufortjente glæder.

I de sidste år var det vel mest børn og børnebørn, der havde glæde af Marianne. Dog kom også den grundtvigske kreds, der samledes i landsretssagfører Krebs og hans hustrus hjem i Esbjerg til at sætte Marianne højt trods hendes tilbageholdenhed. For nogle stykker af os blev det personlige samvær erstattet af samværet i brevene, og det var ingen ringe erstatning! At læse et brev fra Marianne var som at have hende siddende over for sig. Det var ikke stort dårligere at skrive til hende og på forhånd nyde den lethed, hvormed hun ville følge selv de mest forfløjne af ens tanker og forstå viser, der var langt mindre end halvkvædede!

Man kan have ondt af dem, der aldrig har oplevet glæden ved at skrive og modtage breve og aldrig har følt det, Poul Henningsen har kaldt „tosomheden", afløse ensomheden, uden at man har anden tryllestav til rådighed end en gemen pæn.

En eller anden har karakteriseret Henrik Pontoppidans ideal af en livsholdning med ordene: „Tankens klarhed og sindets maskuline ligevægt". Disse ord har ofte fået mig til at tænke på Marianne. Intet under, for Pontoppidan var hendes yndlingslæsning, og jeg kunne tænke mig, at det var læsere som Marianne, Pontoppidan tænkte på, når han yndede at kalde sig en folkelig forfatter. Marianne havde i sin ungdom været meget betaget af Jakob Knudsen's person og hans forfatterskab. Det var, som om betagelsen fortog sig noget med alderen. Efterårsklarheden over Henrik Pontoppidan's romaner var mere i samklang med hendes eget sind, end den tykke luft omkring de ubændige lidenskaber hos Jakob Knudsen.

Jeg havde i de senere år den glæde at kunne knytte hendes afbrudte forbindelse til Frederiksborg Højskole, hvor hun havde haft en dejlig sommer i 1905. Jeg lånte hende en lang serie bøger af hendes gamle lærer på Frederiksborg, Anders Uhrskov, med emner fra Hillerød-egnen i fortid og nutid. Hun kvitterede for hver bog med en række kloge bemærkninger og med

træk og historier, der var kommet op i hende ved læsningen. Marianne var over for højskolen, som i alle andre retninger, tro mod sin fortid, hvilket ikke betød, at hun *levede* i fortiden. Det synes jeg fremgår af følgende træk:

I et af de sidste breve, jeg fik fra hende, spurgte hun mig pludselig: „Hør, ham den Kresten Bjerre, der spiller center-forward på landsholdet, er det en af vores?" Med skam at melde anede jeg det ikke, men jeg fandt hurtigt ud af det og kunne besvare hendes spørgsmål med et ja i mit næste brev og endda more hende med at fortælle, at den berømte fodboldspillers far var malet som dreng på et billede af Kr. Bjerre, som hænger i min stue.

Jeg er såre langt fra at kunne tegne et portræt af Marianne i legemstørrelse. Men jeg har haft lyst til med disse linier at vidne om over for de unge, at der har levet en iblandt os, der fortjente navn af „en skjøn menneske". Mindet om Marianne vil vi, der har kendt hende, hæge om, så længe vi lever.

Aksel Tovborg Jensen (567)

Fra Marianes unge dage

Min bror Aksel har til Brevduen skrevet et Stykke om Moster Mariane (172), som jeg kan tilslutte mig, da det helt tegner et Billede af hende, som hun var, og det er en Mindeurne, som hun har fortjent.

Min Bror Aksel har bedt mig om, da jeg er 19 Aar ældre end ham og saaledes omtrent er jævnaldrende med Mariane, at skrive lidt om hendes Barndom og første Ungdom, og det vil jeg meget gerne prøve paa, selv om jeg har paa Fornemmelsen, at det maaske kan komme til at virke lidt gammelt i Forhold til det, der fra Aksel's Haand følger efter. Men jeg prøver!

Til mine mange skønne Barndomsminder hører jo især Minderne fra Sandholm, hvor vi de største Børn fra Klostermølle jævnlig ved Juletid og i Skoleferien var paa Besøg hos Bedstemor Mette Sandholm og Bedstefar Jens Sandholm. Paa den Tid var de tre yngste Børn i Sandholm, Katrine, Mariane og Stinne endnu ikke konfirmeret, saa de var Børn som vi andre, selv om de nok var ca. 7-9 Aar ældre. Det staar ganske tydeligt for mig, at det altid var Mariane, der tog Initiativet, naar det gjaldt at underholde de smaa Søsterbørn, hvad enten det gjaldt Oplæsning af Grimms Eventyr eller Robinson Crusoe, synge flerstemmigt, Kanon eller at skrive Sedler, som vi kaldte det. Mariane kunde altid dirigere til vor Underholdning og udelte Begejstring. Og det samme var Tilfældet, da hun lige før hun blev konfirmeret, var hos os en Sommer i Klostermølle som Barnepige. Altid kunde hun finde paa noget af Interesse for os mindreaarige, saa vi kom til at holde meget af Moster Mariane. Vi kom ligesom til at se op til hende. Det blev vi forresten ved med i Aarene fremover og helt op i hendes Alderdom.

Mariane var i Ungdomstiden en Overgang paa Sønderskov hos Markus, og jeg husker tydeligt, hvilket Liv hun kunde sprede om sig, naar Søster Karen og jeg en Gang imellem var der paa Besøg, og vi dansede i Storstuen efter Fyraften. Mariane kunde anbringe Harmonikaen paa Ryggen af sin Dansepartner og saaledes levere Takten og Tonerne til baade sig selv og de andre. Ja, der var Liv og glade Dage.

Mariane kom paa Frederiksborg Højskole, og i Fortsættelse af sit Højskoleophold tog hun, sammen med sin Søster Stinne tror jeg nok, Plads hos en Amtsforvalter i Hillerød. Fra sit Ophold der kunde Mariane fortælle mange karakteristiske og pudsige Træk fra denne Embedsmandsfamilies Dagligliv.

Hun var ogsaa som voksen Pige hos os i Klostermølle et Åars Tid. Da var jeg konfirmeret og med i de unges Lag til Folkedans og Fastelavnsfest i Forsamlingshuset m. m. Den lyse, livlige og sangglade Mariane var beundret af Ungdommen i Gudum, det husker jeg meget tydeligt.

Man kan vel sige, at Skæbnen indhentede Mariane, da hun blev Husbestyrerinde paa Endrupholm for Hans Jensen, som hun Aaret efter blev gift med (1913). Nu var Mariane pludselig Proprietærfrue, og denne Stilling mestrede hun til Fuldkommenhed. Hendes praktiske Dygtighed og hendes Omsorg for det store Folkehold kom her rigtig til sin Ret.

Jeg har kendt flere af de unge Mennesker, der har tjent paa Endrupholm i Hans og Marianes Tid, og de priser alle Mariane som Idealet af en Husmoder. Jeg tror f. Eks. aldrig, de glemte hende, at hun til Høstgildet, tror jeg det var, skrev en Sang med et Vers om hver af de syv-otte Tjenestefolk.

Da de gamle Avlsbygninger paa Endrupholm brændte, blev Gaarden solgt til Udstykning, og Hans og Mariane købte Store Gammelby i Mejrup, hvor de boede en Del Aar. Fra den Tid har jeg de skønneste Minder om Moster Mariane som gæstfri Værtinde ikke mindst ved det aarlige Høstgilde, hvor hun indbød Ungdommen fra baade Hans' og hendes Familie, og saa gik Dansen til ud paa de smaa Timer. Det var altid en Lørdag Aften, saa vi blev der næsten alle til Dagen efter. Vi unge Mænd sov i Høet, da der var Piger nok til at fylde Marianes Gæstesenge, og dem havde hun nu slet ikke saa faa af.

Ja, tænk om Hans og Mariane havde slaaet sig til Ro i Gammelby, den store, dejlige Gaard. Saa vilde Marianes Liv have formet sig paa en roligere og vel ogsaa mere harmonisk Maade. Men det gik jo anderledes. Hans Jensen var ikke alene en dygtig Landmand, der forstod at drive en Gaard rigtigt, men der stak jo noget af en Handelsmand i ham, og da Konjunkturstigningen under første Verdenskrig gjorde Hans Jensen til en formuende Mand, ja saa skulde Pengene jo røres for at yngle, og han købte af og til en Gaard, som han solgte igen, og han fik saa gerne en Panteobligation som Udbetaling, som saa brugtes til at udbetale paa den næste Gaardhandel. Da der først i Trediverne kom et voldsomt Prisfald paa Landbrugsprodukter med et lige saa stort Fald i Ejendomspriser til Følge, blev Hans Jensens Pantebreve værdiløse og maatte afskrives, og saa var Eventyret forbi, og Hans og Mariane flyttede 1933 til Esbjerg, Niels Juelsgade 7, hvor de boede

saa længe, de levede. Dette flytteri fra Gaard til Gaard er altid en haard Belastning for en Hustru og Moder af ægte Bondeoprindelse, og det var det nok ogsaa for Mariane. Men hun klagede aldrig. Hun tog Livets Tilskikkelser i Livsglæde med oprejst Pande. Hvorfra hun havde den tilstrækkelige Sjælsstyrke hertil, tror jeg, man har Svaret paa i det, Bror Aksel har skrevet om vor kære Moster Mariane.

Jens Hauskov (557)

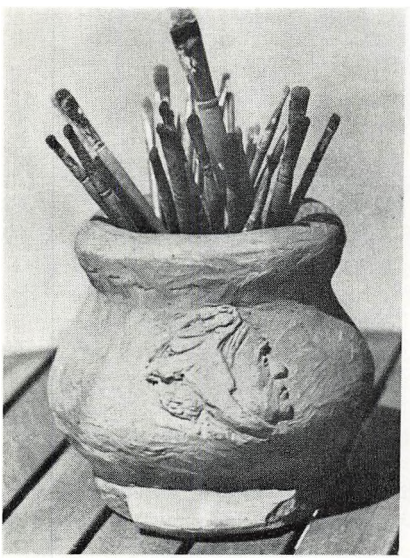

17. maj 1969 bliver 100-års dag for kroejer og kunstmaler Kr. Bjerre, Bovbjerg. Vi vil næste år bringe nærmere omtale. – Billederne viser en brændt lerkrukke, fremstillet af Kr. Bjerre og forsynet med relieffer af dennes forældre, Sofie og Niels Bjerre, Kvisgaard.

Brev fra Ethiopien

For 1½ år siden rejste min mand og jeg sammen med vore 2 små børn (nu 7 og 4 år) til Ethiopien – udsendt af Den danske Ethiopermission. Min mand, Ib Helgestad, skulle være lærer og jeg sygeplejerske. Sygdom og andet indenfor missionærstaben har dog gjort, at Ib har måttet påtage sig en hel del af det ledende missionærarbejde, og min tid går med at passe den klinik, der er knyttet til vor station i Dodola – en lille by, der ligger i højlandet (ca. 2.500 m o. h.) 365 km syd for Addis Abeba. – Ethiopien er lidt større end Danmark, Sverige, Norge, Island og Finland tilsammen, og indbyggerantallet så at sige det samme som i de nævnte lande, nemlig 22,5 mill. (anslået, for virkelig folketælling har man ikke). Befolkningstætheden i Danmark er 106 pr. km^2 – her 18.

Hvor landet ligger kan I selv finde på et kort over Afrika, her blot en antydning: Mod øst grænser det til Det røde Hav og Somalia, mod syd til Kenya og mod vest og nord til Sudan.

Befolkningen består af 40 forskellige folk eller stammer med 70 forskellige sprog, ja, regner vi dialekterne med, kommer vi op på ca. 200. De ledende folkegrupper er Amhara, Tigre og Galla. Af negre findes der kun nogle få ude imod vest.

Omkring 40-50 pct. er koptiske kristne, 20-30 pct. muhammedanere og resten hedninger (animister-åndedyrkere). Procenttallet af hedninger, 20-30,

synes jo slet ikke så stor, men husk på at tallet jo alligevel ligger mellem 5 og 7 mill. mennesker. Og hertil kommer det ulykkelige, at den koptiske kirke på grund af den lange isolationstid er stivnet i ældgamle former, og derfor er forholdene her langt sværere, end selve tallene giver udtryk for.

Hertil kommer, at 90-95 pct. af befolkningen hverken kan læse eller skrive. Det er nu heller ikke let, for amharisk, det officielle sprog, er et semitisk sprog med et (fra Arabien stammende) stavelsesalfabet med over 200 tegn.

Nå, men om alt dette kan jeg jo ikke nå at fortælle jer, men for at I kan få et indtryk af vort arbejde og livet, skal I få en skildring af en „missionsrejse" – kort sagt en skildring af et par arbejdsdage.

Vi skulle til Worqa, en af vore missionsstationer der ligger (i luftlinje ca. 40 km) syd for Dodola. Vi startede en august-morgen. Foruden den hest og det muldyr, vi skulle ride på, havde vi to heste med oppakning og en mand og en dreng til at tage sig af pakdyrene. Vi havde telt, sovepose, tørt tøj, en kasse med en lille gasflaske og masser af mad med. Vi kunne ikke bedømme, hvor lang tid, turen ville tage, da jeg ikke havde prøvet at ride før, og Ib ikke havde prøvet turen før i regntiden. Desværre var regntiden rigtigt begyndt – de sidste 14 dage havde regnen styrtet ned, og alle, vi spurgte om turen sydover, tog sig til hovedet og sagde: „Abet – tjikka bitja no" (Du store kineser – det hele bar tjikka, d. v. s. klæbrig lermudder).

Foruden os ville Thomas, den stedlige kirkes præsident og to af vore ethiopiske lærere med, så vi var i alt 8, der i en lang række drog ud af compounden. – Vejret var lige passende. Solen var ikke kommet igennem skyerne, men det regnede ikke, og luften var klar, så da vi nåede den første bjergtop, havde vi den mest strålende udsigt tilbage over Dodola, der lå som en lilleputby langt nede i det fjerne med alle bølgebliktagene. Højere og højere op gik det. Jeg havde aldrig i min vildeste fantasi tænkt mig, at heste kunne klatre op ad så stejle bjerge med rytter, og var forbløffet over, hvor sikkert Tumba (mit muldyr) fandt fodfæste på sten og klipper og klatrede tålmodigt op og op og op. – Jeg opdagede snart, at det var klogest at lade den selv bestemme, hvor den ville gå. Da vi havde redet et par timer, og jeg var ved at få rytmen i kroppen, var vi kommet så højt op, at tågen drev omkring os i tætte flager, og vi kunne ikke skimte mere end 50 meter frem. Af og til åbnede tågen sig, så vi kunne se andre bjergtoppe; selv var vi oppe i over 300 meters højde. Det blev køligt, og nogen steder var tågen så tæt og klam, at vi blev våde, og dråberne hang i øjenvipperne, og hænderne blev iskolde. Jeg følte mig som statist i en Bergmann-film, hvor rytterne langsomt bevægede sig i skridtgang i en lang række, og man blot lige kunne skimte hinanden i tågen. Vi frøs og blev tavse, og man hørte kun hestenes hove og enkelte fugle. Det var en stemning så betagende, at det er mig ganske umuligt at gengive den. Ved en klippehule spiste vi den kartoffelsalat, vi havde med i en plasticpose. Vi lagde sadelpuderne på en sten i hulen og krøb sammen i tørvejr. Men vi måtte snart af sted igen

og kom nu til en bilvej, som man for mange år siden havde prøvet at bygge, men mere var det heller ikke blevet til. Ganske vist havde man fældet træerne i en passende bredde, men stenene lå hulter til bulter i størrelser, som biler umuligt kunne passere, og hestene kunne kun med besvær stå fast. Det var ingenlunde ufarligt, for regnen havde gjort stenene sæbeglatte, og faldt man af på den „vej", tror jeg ikke, det ville bekomme én vel.

Tiden stod stille. Vi holdt op med at tænke på tid og sted; vi holdt fast i tømmen med røde, stive, døde fingre – dukkede hovedet inden i det tætte gode regntøj, vi heldigvis havde med fra Danmark, og koncentrerede os om at sidde fast, stod ofte af og gik med hestene, hvor de ikke kunne bære os. Travede – gled – faldt – op igen, videre og videre. Og så kom vi til den omtalte tjikka og vadede af sted i mudder til anklerne. Det er forfærdelig tungt at få fødderne med sig, og mange gange faldt vi også på numsen med et plask og måtte have den nærmeste til at hjælpe os op igen. Vi var oppe over trægrænsen og havde passeret et stykke med lyng, der var så høj, at den skjulte rytterne – og nu kun sten, tåge, mudder og enkelte tuer med græs. – Pludselig dukkede en bambushytte ud af tågen. Hvem boede dog her, hvor vi time efter time intet menneske havde set, ingen hytter, næsten intet kvæg. Hytten var vel 6-8 meter lang, halvt så bred, med form som et lidt udflydt franskbrød. Ud af åbningen, som var så lav, at man måtte krybe ind, kom en galla-kvinde, ung, pæn og råbte glad ved synet af gæster, og især disse „frendji" var spændende. En gang imellem lettede tågen så meget, at vi kunne se omgivelserne, og jeg var virkelig rystet. Midt imellem store sten lå denne hytte alene. Pletten, den lå på, var måske tør, men blot man trådte ud over dørtrinnet, var der mudder til anklerne, og sådan var hele området; flere steder gik tjikkaen endog til knæene og løb ovenind ad gummistøvlerne. Jeg fatter ikke, hvordan mennesker kan leve sådan. Hun var ung, havde mand og barn, en lille pige på 1½ år og havde levet hele sit liv der, kendte ikke andet, kom ikke andre steder end til marked somme tider, en lang, lang vej. Hendes kontakt med verden var disse markedsbesøg og de gæster, der tilfældigvis kom denne vej forbi. Og så vidt jeg forstod, var hun så gæstfri, at de enlige mænd, der kom forbi, fik lov at overnatte i hendes seng, når hendes mand var ude hos kvæget. Der blev lagt noget mere brænde på bålet i hytten med det resultat, at røgen blev så tæt, at man ikke kunne ånde, men røgen bølgede jo op under taget, så når vi blot bukkede os helt ned, kunne vi ånde *under* røglaget. Der var intet røghul, så røgen måtte selv se at finde ud gennem sprækker i det flettede bambustag. Hyttens indre var delt i 3 afsnit, hvor vi sad i det midterste med bålet på gulvet. Med varmen steg stemningen. Vi fik lavet te, og af to medbragte krus drak vi alle dejlig varm te. Konen havde intet krus. Så vidt jeg kunne se, havde hun kun en lerkrukke, som hun kunne varme vand i. Vand hentede hun i et langt hult bambusrør, og hendes seng bestod af bambusrør med nogle dyreskind. Kan I overhovedet forestille jer noget lignende. Det vil sige, at vi ganske bogstaveligt var tilbage i stenalderen. Ib og jeg begyndte til hendes forfærdelse at lede efter et sted, hvor vi kunne slå

telt op. Nej, det kunne der ikke være tale om, vi skulle da sove i hytten, men det frabad vi os bestemt. Vi ville umuligt kunne ånde, og forøvrigt var der jo slet ikke plads. Det var slemt nok, at alle de andre skulle sove der. Vi fandt da også et nogenlunde tørt sted og fik rejst teltet, mens regnen silede ned. Godt at komme i soveposerne. Lidt trætte og kolde var vi, så vi tog en god slurk af en flaske, på hvis etiket der stod codeinhostesaft, men indholdet var whisky. Flere gange i løbet af natten vågnede vi på grund af kulden, og fra klokken 4 sov vi næsten ikke, da vi ovre fra hytten kunne høre, hvordan resten af selskabet hyggede sig med historier.

Klokken seks måtte vi op, nescafé og nogle humpler brød og så på vej igen. Og nu gik det ned og ned og ned igen. Det er sværere for hestene at gå nedad end opad, så meget af tiden måtte vi gå ved siden af dem. Vejret var som dagen før, tåge og regn. Jo længere vi kom nedad, jo værre blev tjikkaen, og til sidst var den så dyb, at det var en kraftanstrengelse at hale benene op igen, når man sank i. De andre var jo langt mere trænede end vi, så de nærmest løb og sprang igennem, mens Ib og jeg vadede, skred, gled, faldt pladask på halen, og jeg er ikke sikker på, at alle vore sprogblomster var Gud velbehagelige. Men han tilgiver det nok, når han så omstændighederne – . Jeg tror ikke, det er muligt at beskrive, hvordan et sådant tjikka-terræn ser ud. Det skal opleves.

Vi var nu forlængst kommet ned til trægrænsen igen, og jo længere vi kom ned, jo mere blev det rigtig urskov, og en tid var det ren bambusskov, vi arbejdede os igennem. Vi hørte Goresa-aberne knepre lige ved siden af os, og de andre lyde var nu også blevet helt tropiske. – Vi var nu kommet ind i det område, hvor røverne for 2-3 år siden hærgede. Alt blev dengang brændt af og ødelagt. Først nu var folk ved at vende tilbage og tage fat på genopbygningen af deres ejendommeligt flettede hytter af bambus.

Vi nåede Worqa station sidst på eftermiddagen, hvor Ethel, en af vore danske missionærer, tog imod os med en hel masse saft at drikke og mange kopper kaffe og meget varmt vand til at vaske os i. Vi var ganske simpelt eventyrlig beskidte. Efter aftensmad gik vi dødtrætte og lykkelige i seng i hytten og sov som sten.

Onsdag morgen vågnede vi udhvilede – godt det samme, for om søndagen skulle Ib have meget ordnet: Årsmøde i Bale presbyteriet med dåb, konfirmation og vielse. Alene her fra Worqa er der 15, der skal døbes, voksne og børn, og de voksne skal først overhøres. I Danmark vil døbte børn jo som regel få kristendomsundervisning i skolen og nogle gange i hjemmet, men det er jo ikke en selvfølge her. F. eks. kan jeg fortælle, at vi var til møde i en hytte, hvor et gammelt ægtepar var til stede. Som børn blev de døbt i den koptiske kirke, hidtil har de været muhammedanere, men er nu gået over til den kristne tro. Nu ville de så gerne til alters på søndag. Der er som regel længe mellem altergang her. Det ville være synd at sige nej til sådan et gammelt par, men vi er nødt til at følge reglerne – lidt da, så nu skal Ib først tale med dem. Meget forlanges der ikke af „kandidaterne", men Fadervor, trosbekendelsen, nadveren og dåbens betydning skal de vide

lidt om. De er noget nervøse, når de skal overhøres, så der må fares med lempe. Men for at det hele ikke skal blive pjat, må vi holde lidt på formerne. Det er ikke let at kræve ret meget af dem. En meget stor del er analfabeter, og der kan også være sprogvanskeligheder. I eftermiddag overhørte Ib på engelsk, Negash oversatte til amharisk og Itjigu fra amharisk til sidaminja.

Ib spørger f. eks. „Kan du trosbekendelsen?" – „Det kan jeg nok" – Vil du så fremsige den?", og så begyndte dåbskandidaten på famlende amharisk, som han næppe selv forstod, at fremsige trosbekendelsen, men gik hurtigt i stå. Så må Ib gå en anden vej – spørger: Hvem er Jesu mor? Hvem var Jesus? Hvad skete der med ham? – indtil hele trosbekendelsen faktisk var gennemgået. Og det har jo da også meget større betydning, at de på deres eget stammesprog kan gøre rede for, hvad de tror på, i stedet for at de på amharisk kan rable en hel masse af sig, som de ikke forstår. Men de må ikke lære at fremsige trosbekendelsen eller noget som helst andet på andet end amharisk. Det er forbudt af regeringen. Al undervisning *skal* foregå på amharisk. – Jeg ved ikke bestemt, hvor mange der i dag blev overhørt, men under 20 var det ikke, og kun få dumpede. De havde forsømt undervisningen og kunne ikke svare korrekt på nogenting. Den gamle muhammedaner var også med. Han havde tvivlet på, om han kunne holde det ud, og han mente ikke, han havde et tæppe, han kunne sidde på. „Jamen har du da ikke et bedetæppe fra dengang du var muhammedaner?" spurgte hans kristne søn ham i fuldt alvor. Der var ikke andre end os, der syntes, det var morsomt. Ib stillede ham så simple spørgsmål, at han fik lov at slippe igennem, så han og hans kone kan komme med til alters.

Hjemturen

Da stormødet i Worqa var forbi søndag eftermiddag, pakkede vi vore ting og gjorde klar til at tage af sted tidligt næste morgen. På hjemvejen skulle vi besøge menigheden i Halila og i Hamensho. Der var flere meget gamle folk eller små børn, der skulle døbes og ikke havde mulighed for at komme til de andre menigheder, når der var besøg af en præst. Hvor langt der var fra Worqa til Halila, kan jeg kun angive i timer til fods og på hesteryg. Turen tog 5 timer. Det var ikke så streng en tur, kun et par rigtig drøje bjerge at klatre op ad. De sidste dage har det heldigvis ikke regnet så overordentlig meget. Men vi var stadigvæk meget højt oppe og alt hyldet i tåge, så vi ikke kunne oritentere os, men kun følge den „ældste" fra Halila menighed. Han gik foran os på den smalle sti. Endelig nåede vi frem til en løgformet bambushytte, der pludselig dukkede op ud af tågen – det var Halila kirke. Det var en betagende oplevelse at besøge den lille menighed der. Kirken var ganske og aldeles tom, men på gulvet var der strøet frisk græs, og der var tændt et bål på gulvet, som vi varmede os ved. Der blev serveret Worqe (den falske bananpalmes marv) for os. Det var stegt og blandet med smør. Det blev sat foran os i en rund lerkrukke, som vi efter tur puttede hånden ned i og tog en håndfuld af. Det smager tåleligt, når

man ikke skal have det til alle måltider, og det afhænger også meget af tilberedelsen. Vores telt blev slået op lige ved kirken, og vi gik ind for at hvile os lidt, men blev straks forstyrret af en geds ynkelige brægen lige uden for. Min frygt viste sig at være begrundet – den er en gave til os. Vi smilede og takkede på det hjerteligste de medlemmer af menigheden, der nu lidt efter lidt kom til, og så pilede jeg ellers ind i tågen, mens de skar halsen over på geden. Wolde Gorkis, som på hele turen var os til stor hjælp, flåede og parterede den og tilberedte et meget velsmagende måltid. Øjensynlig anses leveren for en særlig delikatesse, som Ib og jeg endelig skulle spise. Ellers blev hele geden skåret i stykker og kogt på bålet, og det samledes vi allesammen om med korslagte ben. På et stort palmeblad blev der fisket det ene gode ben efter det andet op til os. Menighedsmedlemmerne stod omkring og så til, om vi nu også nød det og fik de gode stykker, og lod sig til sidst nøde til at sætte sig ned og spise med os. Det er en oplevelse at sidde sådan med en lille flok kristne, der er så lykkelige for, at præsten er kommet dertil, at de ikke ved alt det gode, de vil gøre ham. Dåbskandidaterne lod vente på sig. De kunne ikke sådan lige løbe fra kvæget, blev der sagt, men da mørket faldt på, kom der tre, der skulle døbes, og tre der skulle konfirmeres. To af konfirmanderne var mand og kone, der også skulle have deres lille barn døbt. Nu var gode råd dyre, da vi ikke havde tænkt på at skulle ud og foretage kirkelige handlinger i distriktet og derfor ikke havde vin og oblater med. Men vi pressede en lille citron, blandede med vand og sukker og en anelse „hostesaft" og hældte det på en lille vandflaske, jeg havde haft i sadeltasken. Af sølvpapir, vi havde haft om vores mad, formede vi en lille tallerken til brødet, som vi tog af et brød, Ethel havde givet os med, og delte det i mange krummer. De to kasser, vi havde haft på hesten med alle vore ting, blev til alter, hvorpå jeg bredte et stykke tøj og satte et stearinlys på. Det så pænt ud i belysningen fra bålet, og der var virkelig en højtidsstemning, som jeg ikke havde følt i Worqa kirke. Menighedsmedlemmerne sad i græsset på gulvet og var blevet overhørt, og nu tog gudstjenesten sin begyndelse med en salme på sidaminja. Der er en forsanger, der leder – oftest ud af egen inspiration – og alle synger med på omkvædet. Det lyder på en egen måde, da de ikke har den toneskala, vi har – vist nok et femtone-system (jeg har glemt at spørge om det). Derefter talte Negash om dåbens velsignelse, og Ib døbte, konfirmerede og havde altergang. Det er jo slet ikke alle, der er nadverberettigede, så det er vigtigt på forhånd at få dem sat sådan, at man har vished for, at man kun giver nadveren til de berettigede. Klokken ca. 9 var vi færdige. Vi flyttede alle vore ting tilbage til teltet og gik i seng, men vi hørte gennem den tynde bambusvæg, hvordan der sludredes i kirken det meste af natten. Længe før det var lyst, var de på benene for at tilberede resten af geden til morgenmad, og vi blev kaldt ind til kødben på morgenkvisten. Snart var alt igen sammenpakket, og vi tog afsked og drog mod Hamensho, og for første gang på turen følte jeg mig forfærdelig udmattet. Men det var også et grusomt terræn, vi skulle igennem. Vi klatrede opad og opad igennem mud-

der, trærødder og sten og skred hele tiden eller faldt. Det var så stejlt så stejlt, så den „ældste" fra Halila, som ville følge med til Hamensho, tog mig i hånden og trak og halede mig med. Det hjalp. Da vi havde klatret et par timer, var vi ovre de værste forhindringer og kunne sidde på hestene, og så fik vi heldigvis et par timer med klart vejr, ja, endog et solstrejf. Det havde vi ikke set i flere dage. Vi snakkede om, at det var ubegribeligt, at vi var så nær ækvator og kunne fryse sådan om fingrene.

Jeg anede ikke, heste ikke kan tisse, mens de går og ikke bare af sig selv står stille, når de skal. Nej – det var et helt ritual med at tage grimen af dem og lade dem græsse, og minsandten – så tissede de allesammen i løbet af to minutter. I en sådan tissepause sad Ib og jeg på en sadelpude på jorden og hvilede os, og der kom en ung gallakvinde forbi. Da hun så os, gav hun et udråb af forbavselse. „Er det hvide?? Sådan nogen har jeg aldrig set . ." Og hun stod bogstavelig talt med åben mund og stirrede på os. Lidt genert, men uden frygt. På gallinja spurgte hun vores rejsefæller om vort hår havde fået den farve ved altid at vaske det? Om det altid sådan er glat? Om jeg var gravid? (Det er jo en kvindes funktion, og så render sådan en hvid kvinde rundt i lange bukser, hvori der slet ikke er plads til en stor mave). Det var vores hår, der vakte hendes største forundring, og jeg gik hen til hende og lod hende røre ved det. Ivrigt tog hun i det – trak i det – kiggede mig i hovedbunden og glattede hen over det, mens hun hele tiden sagde sådan noget som: „Det var da mærkeligt. Det var da underligt". Hun var så sød, og Ib ærgrede sig over, at vi ikke havde mere film i apparatet, da hun stod og rodede i mit hår. Den situation kommer måske aldrig igen.

Vi nåede Hamensho klokken tre om eftermiddagen, og her var der en del folk forsamlede, da missionen havde sendt en stor skoledreng dertil i regntiden, og han underviser i fidellen i kirken. Desuden vidste menigheden, at vi skulle komme, og evangelisten havde travlt med at undervise en flok, der sad på en skråning. Vi var trætte og beskidte og blev inviteret på fodvask – og hvilken fodvask. Man trak støvlerne af os – hældte vand fra tykke, hule bambusrør op i en konservesdåse – og så gned og masserede de vore fødder, så vi var ved at skrige. De er vant til at tage på hårdhudede fødder, der aldrig bruger sko, og de vred næsten vor tynde skind af. Omsider var pinen ovre, og bagefter var det et vidunderligt velvære i de trætte ben.

Teltet blev stillet op – vi skiftede tøj – Ib begyndte at forberede sin bryllupstale, for her skulle være både bryllup, dåb, konfirmation og nadver. Jeg gik ind i kirken, der havde to bænke og ellers var som i Halila med græs på gulvet og bål. Jeg blev inviteret på majsgrød og te. Majsgrøden var i en rund lerkrukke med tre hornskeer til. Jeg fik lov til at have den ene hornske helt for mig selv, og ellers spiste vi alle af samme fad, og de andre skiftedes til at bruge de to andre skeer.

Snart begyndte overhøringen, og her var 18, der skulle døbes, 15 der skulle konfirmeres, så det tog lang, lang tid. Det blev mørkt, og vi havde den første klare aften på turen. Ib sad med Negash og evangelisten i græs-

set med et uldtæppe om sig, og én efter én kom aspiranterne hen til overhøring. Her var der ikke mange, der dumpede. Evangelisterne er ved at blive bedre til at undervise, og bliver selv dygtigere. Tadele, evangelisten her i Hamensho, har endog været et år på bibelskole i Dilla hos nordmændene. Hans kone har begyndt lidt kvindearbejde, og jeg skal have sendt noget håndarbejde over til hende.

Vi fik alt stillet an igen med kasserne til alter – „vin" i Ibs lommelærke – „oblater" alias brødkrummer på sølvpapir, og fik fat i en skål til dåbsfad. Omsider kunne vi begynde gudstjenesten, og der var mange mennesker i kirken.

Wolde Gorkis kom hen til mig i teltet, mens Ib havde overhøring, og spurgte, om han måtte snakke lidt med mig. Det drejede sig om, at han gerne ville være nadverberettiget. Han havde været evangelisk kristen i flere år – han er 17-18 år – men han syntes, det var så alvorlig en ting at gå til alters, at han havde ikke ment sig stærk nok. Satan – det udtryk ligger dem lige for og er en realitet for dem – trak ham stadig baglæns, og han syntes ikke, han kunne beherske sin vrede over for nogen, der generede ham. Vi snakkede længe sammen, og nu vil han snakke med Ib om, hvornår han kan blive konfirmeret. Han er nemlig barnedøbt i den koptiske kirke, og vi gendøber ikke. Han havde længe haft viden nok til at klare overhøringen, men syntes ikke han havde haft sind til det, men i aftes, da Ib havde talt om nadveren, var han blevet så grebet, at han syntes, at nu kunne han tage skridtet. „Ved du hvad, jeg syntes, jeg kom til at ryste over hele kroppen, da jeg pludselig forstod det", sagde han. Det lyder måske mærkeligt for jer, og selv ville jeg vel også før have fundet det overspændt, men her er alt så anderledes end hos os, og her er vækkelse noget helt håndgribeligt.

Under gudstjenesten var her stilhed og højtid – bortset fra en gammel kvinde, der er gået i barndom og snakkede med hele tiden. Hun blev rolig, da hun blev sat nær bålet. Hun frøs nok det gamle skind.

Brudeparret blev viet til sidst. Hun havde en fin hvid kjole på med broderede (maskin-) guldblomster på. Hun forstod kun sidaminja, og alt blev oversat først fra engelsk til amharisk og så til sidaminja. Ritualet er alenlangt, og Ib læste det på amharisk. Og til sidst sagde de ja, knælede ned og fik velsignelsen og blev erklæret for rette ægtefolk at være. Det var også på tide, for de har boet sammen længe, hvad anses for utilgiveligt, især når hendes mand er evangelist. (Det var ikke Tadele). Hun var en dag spadseret ind til ham og havde sagt: „Nu vil jeg være din kone", og så var hun ikke gået igen. Det er en gammel skik, der giver en pige ret til at „bortgifte" sig sådan, men den er efterhånden bortfaldet. Skikken er så gammeldags, at selv folk her ler ad den. Nu aftaler man jo med pigens far og betaler brudeprisen før brylluppet.

Så uddelte Ib og Tadele nadveren. Tadele har fået myndighed til at gøre det, men der skal gives tilladelse hver gang, fordi vi jo ikke har én eneste præst, og Ib ikke kan være til stede ved alle stormøder. Det er på tale at ansøge synoden om tilladelse til Ethel, så hun kunne uddele nadveren i det

distrikt. Jeg tvivler på, at man giver tilladelse til en kvinde; hvis det sker, er det i hvert fald kun fordi, hun er hvid – og man har stor respekt for hende.

Endelig klokken halv tolv var alle kirkelige handlinger overstået, og vi kunne gå til ro. Wolde Gorkis havde ind imellem fået tid til at tillave endnu en gedelever og noget kød, så vi spiste og gemte resten til morgenmad og til vejen. Op næste morgen klokken seks – kødben til morgenmad – og så af sted på den sidste lange strækning til Dodola. Vi ville prøve på at nå hjem på en dag selv om vi vidste, det ville blive sent. Det blev den skønneste dag på hele turen, fordi vejret var klart, og solen skinnede i flere timer, og først og fremmest fordi vi kunne ride næsten hele tiden. Der var ikke et eneste højt bjerg, vi skulle klatre over, og vi nød det. Til gengæld var der adskillige floder at krydse, men de var ikke faretruende store. Et sted gik vi over på sten, der lå så højt i floden, at vi undgik vand i støvlerne. Et andet sted jagede Negash Ibs hest ud i floden med Ib på ryggen, og de kom helskindede over, selv om hesten snublede. Et enkelt sted var der en interemistisk bro, og alt gik uden uheld. Jo mere vi kom nord på, jo mere tørt blev det, og til sidst var der næsten ingen tjikka, og vi skulle kunne galopere. Dels havde jeg aldrig prøvet det, og dels er det ikke godt for Tumba, muldyret der helst skal trave, men så indhentede Masretha (en lærer fra Worqa) os, og han havde en frisk hest, jeg kunne låne, og så skulle en dreng ride på muldyret. Jeg var ikke bange, for nu havde jeg siddet på muldyret i mange dage uden uheld og havde også lyst til at prøve. Og hu hej – hvor det gik. Det var vidunderligt. Et muldyr tripper af sted, så man er ved at få nyrerne rystet løse, mens hesten føltes som en gyngende sofa. Man skulle ikke tro, det var Negash – Balepresbyteriets præsident – præsten Ib og hans missionærkone med følge, der kom farende. Alle fægtede med arme og ben – hujede og skreg og råbte for at oplive de trætte dyr, og det var altså så sjovt, at det kilder i maven af fryd ved bare tanken. Det blev mørkt, og vi kunne ikke have fundet vej, hvis ikke Negash havde været så sikker, men hjem nåede vi da klokken otte om aftenen.

Hvor var vi trætte, stive og ømme af at have redet uafbrudt i 12 timer. Jeg gætter på, at turen var på 75-80 km på en dag. Det var vist helt pænt klaret, ikke mindst af dyrene og af Wolde Gorkis, der havde *løbet* ved siden af.

Hverdag igen

Når I læser mit brev, må I huske, at det er skrevet i regntiden (juli-sept.), for ellers har vi jo strålende sol og varme. Men regntid eller ikke: hverdag i klinikken stiller store krav. Her kommer de med alle deres syge, underernærede og fejlernærede børn, børn med grimme brandsår – fremkaldt af medicinmænds forsøg på at „udbrænde" onde ånder – og mange, mange andre sygdomme, ja, selv spedalskhed. Det er det fortvivlede (og det opslidende) herude: Her står folk og beder om hjælp, legemligt og sjæleligt, og gang på gang må vi sige nej, fordi vi mangler medhjælpere og penge. Navnlig trænger vi i øjeblikket i højeste grad til en dygtig sygeplejerske.

Nu jeg læser mit brev igennem, ser jeg nok, at der mangler meget om hverdagens arbejde i klinikken og på alle de andre felter, men brevet er jo allerede for langt.

Det har været mig en stor glæde at fortælle lidt om vore oplevelser her i Haile Selassies, Judas sejrende løves land. Og nu glæder vi os til jul – ikke mindst fordi mor og far, præstefolkene fra Brøns, i år kommer og fejrer julen sammen med os – i varme og solskin.

Med de venligste hilsener til jer alle fra os.
Helga Bjerre Helgestad (1341),
The Danish Ethiopian Mission,
P. O. Box 38, Shashamanne, Ethiopia, Africa.

Turen

Agnes Bjerre Engsnap (307) fyldte 14. april 1968 80 år og fejredes af 13 børn, 47 børnebørn, slægt og venner på Højskolehjemmet i Holstebro. En Bjerre-fest med sange, taler og dans. Sønnen Vagn Oluf Bjerre, Rødby (658), tog ordet således:

Lad os tage hinanden ved hånden mor og gå en tur, det er længe siden, vi har gjort det. Men jeg husker det alligevel klart. Det var dejligt. Vi vil gå tilbage i tiden – tilbage til mindernes land, vandre i det rige, der var engang. Det lyder noget i retning af et eventyr. Men det var også noget. Det noget, man selv på det dejligste sted i verden kan længes efter. Så ved du, hvor vi skal hen mor – til eventyrets land. Vi vil gå en tur i haven, omkring dammen, ned over Bertels mose til plantagen, over te' æ stue' mu'es langs grøfterne med de mange smukke blomster, høre rørenes sang og glæde os over den stille fred siddende i græsset, hvor den gamle skolesti gik over mellem siv og rør. Vi vil gå tilbage igen, bag om laden, op o' æ øste bak', hvorfra vi kan spejde vidt omkring – lade tankerne gå med, vende tilbage til haven og høre, hvad de gamle ting fortæller os – de træer, som gammelmor Siliane plantede engang under sang, og som siden er kommet til at leve i sang, som selv stadig står og nynner i aftenbrisen. Kan du høre det gamle bøgetræs hvisken, mor? Der står det. Havens rankeste og stolteste træ. Det må allerede, da det blev plantet, have været lidt mere end de andre. Det har fået en plads uden for de ellers snorlige rækker af træer af mange slags. De står alle ligesom og kigger lidt misundelige på deres general på højre fløj. For general, det var og er han, stadig rank omend lidt slidt i toppen. Men det har for øvrigt alle dage ligget til de væsener på dette sted.

Solen er gået ned nu. De purpurrøde skyer i vest lyser igennem trækronerne. Den næsten umærkelige sommervestenvind prøver stilfærdigt at få den gamle bøg i tale. Men nej! Lettere er det for den, da den kommer ned til de to snakkesalige tvillingesøstre ved dammen – de to linde. De pludrer og hvisker og ler døgnet rundt. De har også set og hørt meget i tidernes løb, for under dem står den røde bænk og har stået i mangfoldige år. Hvad der er at fortælle fra den bænk, det er noget, man kun hvisker og tisker om. Og det gør de, så den gamle bøg nærmest har vendt den anden side til i stille foragt – for den har nemlig horisont. Den er kommet op i verden og kan se ud over æ øste bak' og også langt ud i vest – og næsten det allervigtigste, den kan se ind gennem vinduerne, ind i alle stuerne og værelserne. Hvad her foregår, siger den ikke noget om, og det er de to ved dammen meget vrede over. Det er bøgen da ligeglad med.

Nu synger de derinde i stuen, og det holder den meget af. Døren står åben – sangen høres helt ned til dammen, og de to søstre tier. For de kan også godt lide sang og musik. De lytter, mens de spejler sig i vandet. For det er rigtige søstre, der gerne spejler sig. Måske kommer der bagefter nogen ud og sætter sig på bænken – hvem ved! Og hvad så? De kigger koket til hinanden. Den gode fe, der plantede dem, gammelmor Siliane, gav dem det, hun selv ejede – et smittende humør. Nu høres hendes latter fra stuerne ud i den stille aften. Hvad er det, siger pludselig den ene søster til den anden? De kunne skimte to unge på trappen. Nu kommer de nærmere. Det er bænken, siger den anden søster! Bøgen kiggede ned med et halvt øje, for den havde set ham før på aftenen komme vestfra i munter gang – vist en af de Stockholmsønner. Ja, ganske rigtigt. De satte sig på bænken, og de små lindeblade fik travlt som aldrig før. Bøgen holdt sig vågen, for hun var kun sytten. Månen kastede sit lys i vandet. Den ville også gerne være med, for hun var skøn. Han, naturens søn, brød ud i sang, da månelyset strejfede hendes kind. Hvor kunne han synge :„Natten er så stille –", tonerne fyldte hele haven, og nogen af dem smuttede ind i stuen til Siliane, der kom ud på trappen og småt nynnede med. „Vindens pust befrier det betyngte sind". Den sidste strofe døde hen. Lindebladene blev nu helt stille. „Agnes!" lød Silianes stemme venligt i stilheden. De to unge kom frem, sagde godnat, og Agnes fulgte til hjørnet af haven, hvor hun blev stående, til han forsvandt bag hegnet ved Bertels mose med sangen: „Syng kun i din ungdoms vår –" klingende ud i den lyse sommernat. Sangens vælde fra hjertet går og til hjertet kommer. Der var én, der gik ind, sov og drømte godt.

Siden holdtes bryllup og meget, meget mere. Nye marker toges ind. Nyt blev bygget. Nye træer plantedes i haven. Og hvad skete ikke inden døre, år efter år! Jo, der var liv og stadig under sang og klang. Bøgetræet var ved at blive helt forvirret. Men den glædede sig nu over sin lillebror, der voksede op ved dammen omgivet af bregner og mahognihæk. De to tvillingesøstre derimod var ikke helt tilfredse med den ædelgran, der voksede op lige midt i haven ved flagstangen og rosenbedet. Den var flot, den gran. Bænk havde den også, og den var hvid. De surmulede lidt, men trøstede sig med,

at alle de unge mennesker, der nu muntrede sig i haven, skar i deres gamle, runkne bark. For selv om det gjorde ondt, gjorde det alligevel godt at mærke, det stadig var her, det foregik, når de unge mennesker blev forelskede – og det blev de meget let. Det kan læses den dag i dag i barken. Men ædelgranen vendte de pæneste grene op mod huset, at man herfra kunne sige: „Nej, se et dejligt træ!" Den suste lidt i sin grantop og hviskede: „Ja, og jeg er grøn hele året – også om vinteren!" „Psst!", sagde de to lindesøstre. „Vil du bare høre". Men granen vendte sin visne side med hullet ind til stammen til – den hørte ingenting. At der hvert år boede en bogfinke i dens grene, helt oppe i toppen, var lige ved at blive den gamle bøg for meget. Men den havde da heldigvis overblikket.

Ja, sådan kan der være så meget, kvækkede en gammel hanfrø ovre i den fjerneste del af dammen. Kwæk, kwæk, kwæk. Solsorten syntes, det lød hæsligt, og stemte sin fløjte til en fornem duet med sin genbo ovre i køkkenhaven. Det lød dejligt! Selv gråspurvene kunne høre det og tav. Viberne i mosen var i færd med deres aftensang. Det var som fjern akkompagnement. Naturens skønneste symfoni.

Skorstenene lyste i måneskinnet alle tre. Joh, der var tre, for det var en rigtig gård. De var så kønne mod den blå nattehimmel. Men det vidste de også selv. I hvert fald den længst mod øst, det var ikke fri, den var lidt vigtig. For gennem den blev der kun fyret, når der kom gæster, og der skulle tændes op i den flotte grønne kakkelovn i spisestuen. Det var næsten, så man kunne lugte de mange fine ting fra den pæn' stou' i røgen. Gardinerne, buffeten, det nybonede linoleumsgulv. Det var da også den mest hvide skorsten. Anderledes var det med den vestre. Men lad os ikke tale om det. Poplerne dukkede op ved den vestre gavl. Hvad var det for resten med de popler? Vinden tudede så kønt i dem ved vintertide. Det kunne de ikke tåle. De blev duknakkede, faldt siden om – alt for hurtigt syntes bøgen. Den havde så meget til overs for dem. Men lad os gå til mosen, mor – med skolestien. Husker du, da du løb ad skolesti og fandt de blomster søde, hørte viben, når den fløj forbi –. Nu synger mosen en lidt anden sang end dengang, hvor viben slog et enligt slag over mosedammen. Om føje år vil man fornemme skovens dybe stille ro, hvor sangerhære bo. Her vil hjertets længsler også tie i fred og hvile. Den tur, vi har gået, mor, har mange gået og går. Vejen har du vist. Det skal du have tak for. – Tak for turen, mor!

Lidt om maleren Niels Bjerres portrættegninger på St. Bjerre

Når jeg efter aftale med hr. Frits Bjerre skriver i „Brevduen", føler jeg mig nærmest som en hund i et spil kegler.

Men da jeg skriver i anledning af min affotografering og mangfoldiggørelse af maleren Niels Bjerres pennetegninger af 58 aner i Bjerreslægten, som findes på en tavle i slægtsgården Store Bjerre i Sir, er der vel en grund til, at jeg præsenterer mig – og forklarer hvorledes jeg er kommet ind i dette arbejde.

Først vil jeg lige bemærke, at jeg er maskinmand og ikke fagfotograf. Men fotoarbejde har siden 1904 været min kæreste hobby, så med de mange års erfaring og de fineste apparater har jeg vel betingelser for gode resultater.

Men nu til forhistorien.

For snart 50 år siden mødte jeg ofte maleren Niels Bjerre i Københavns Kunstforening, hvor vi begge var medlemmer.

Bekendtskabet blev til venskab, og i årene derefter kom vi en del sammen, når han boede herovre i København. Jeg besøgte ham tit i hans hybel på Bülowsvej, og han kom i mit hjem.

Vi snakkede kunst – og kunst. Proportioner – beskæringer – det gyldne snit – og alt hvad der er godt at vide for en maler og en amatørfotograf. – Han fortalte om sine rejser, men mest talte vi om vor fælles hjemstavn – Vestjylland.

Jeg kom til at holde meget af Niels Bjerre, og hans lidt studse væsen satte ham i mine øjne på et særligt højt stade. Han havde „råd til" at være noget særligt. – Kun én gang var han „bister og vrissen" over for mig. Ved hjemkomsten fra en af sine rejser til Færøerne (jeg tror, det var i 1926) ringede han til mig, at jeg skulle komme ned at se nogle af hans billeder deroppe fra.

Jeg ejer et af hans herlige malerier fra klitterne derhjemme ved Vesterhavet, malt 1924, og da malerierne fra Færøerne var helt anderledes i farverne, nærmest brunlige med violette valører, lignede de, slet ikke Niels Bjerre, og jeg sagde kort og godt, at jeg ikke syntes om dem.

Han blev lidt forkert i ansigtet og sagde vredt: „Du har jo aldrig været på Færøerne, så du kender jo ikke lys og luft deroppe, og med det samme vil jeg sige, at dine kvalifikationer som kunstkritiker er så begrænsede, at din mening intet betyder!"

Jeg spurgte ham, hvorfor han så var så forhippet på, at jeg skulle komme og se billederne, og „hvis du vil, at jeg skal mene det ene og sige noget andet, så kender jeg dig ikke mere".

Pludselig lo han voldsomt – og vi var gode venner igen.

*

Meget ofte fortalte han mig om de pennetegninger, han i halvfemserne havde udført efter fotografier af nogle af de gamle i Bjerre-slægten.

Ved en „ættefest" i St. Bjerre 1898 havde han skænket tegningerne til Bjerreslægten, og det var hans ønske, at de skulle have deres plads i slægtsgården, så længe den er i slægtens eje.

„Jeg tror, det er noget af det bedste, jeg har lavet", sagde Niels Bjerre, „og jeg tror, det er kærligheden til min slægt – der ligger dybt i mit sind – der har været drivfjederen!"

*

Jeg kunne fortælle meget om Niels Bjerre. Men i 1949 udgav Københavns Kunstforening „Bogen om Niels Bjerre", skrevet af Povl Uttenreitter. En herlig bog med righoldig beskrivelse af kunstnerens liv og kunst.

Bogen er rigt illustreret, dels med portrætter, dels med reproduktioner af malerier og tegninger.

Som medlem af Kunstforeningen fik jeg bogen, men da den også udkom i fri handel, går jeg ud fra, at mange i Bjerreslægten ejer den.

(Mit eksemplar er meget slidt og laset, og jeg håber, at bogen overalt har lidt samme skæbne!)

Mange – mange gange sagde Niels Bjerre til mig, at jeg endelig måtte tage ud til St. Bjerre for at se portrætterne. Men desværre gik der mange år. Mens jeg stod i min gerning, var ferierne mange gange korte, og med mange „pligtbesøg", så jeg nåede ikke til Sir.

Men gemt er ikke glemt, så nu, da jeg nyder mit otium, blev det alvor.

I sommeren 1945 kom jeg uanmeldt til St. Bjerre og blev meget venligt modtaget. Jeg sagde, hvorfor jeg kom og blev straks vist ind til slægtstavlen. – Min begejstring kan ikke beskrives. – Jeg skammede mig ved tanken om, at dette syn kunne jeg have nydt for fyrretyve år siden, da Niels Bjerre bad mig tage derud.

Hvert enkelt portræt er indrammet, og i en bestemt orden er de indskudt i et stativ, der når fra gulv til loft. Bortset fra enkelte, som er tegnet på for dårligt papir og derfor lidt gulnede, har de, friske og skønne, holdt 70 års fødselsdag nu i sommeren 1968, takket være den omhu og pietetsfølelse, hvormed de er bevarede.

Jeg fik i *egen interesse* lov til at affotografere portrætterne, så jeg tog dagen efter derud med mine apparater og lamper. Jens Bjerre tog portrætterne ud af stativet, så hver enkelt – såvel som hele sættet – blev fotograferet.

Da dette rygtedes, strømmede det ind til mig med bestillinger på billeder – forlængst op i firecifrede tal. Det førte også til, at jeg har fået tilsendt portrætter af „mellemled" til affotografering.

(Siden den gang har jeg hver sommer *meget ofte* været gæst i St. Bjerre).

Det er en stor lykke, at tegningerne i alle disse år har været i gode hænder, og at de har været skånet for ildebrand eller andre ulykker. Nu er de

foreviget ved affotograferingen, og det er allerede ordnet, så filmene skænkes til Bjerreslægten, når jeg ikke mere kan arbejde i mørkekammeret. (Filmene bør for en sikkerheds skyld *ikke* anbringes under samme tag som portrætterne).

*

Til slut vil jeg gerne takke alle, som har betroet mig til at lave billeder, såvel af Niels Bjerres tegninger som af tilsendte fotografier.

Og en særlig tak for, at min datter og jeg blev indbudt til at være med ved Bjerre-festen på Bovbjerg i sommer. Det blev en stor oplevelse for os.

Hans Laumann

Nørrelund, 12.-2.-1905

Vi har fået tilsendt følgende lejlighedssang, som kunstmaleren Niels Bjerre (130) skrev i anledning af moderen, Maren Lund Bjerres 65-års fødselsdag.

Moder, da vi her – vel sidste Gang –
mødt er til din Fødselsdag herhjemme,
vil vi synge dig en lille Sang.
Takke dig vi ikke vil forglemme.

Her i fulde fyrretyve Aar
var du Husmor inden disse Vægge,
altid virksom – god i Raad og Daad
gav du Hjælp, saa langt som Hjælp kan række.

I længst forsvunden Tid i Østerlund
– enest Barn imellem de to gamle –
gik den lille Maren, frisk og rund,
maatte hjælpe, gavnlig Lærdom samle.

Men en verden mere skjøn og ny
attenaarig lærte hun at kjende.
Ungdomstid! Ak, Fest i Nissumby!
– Kjærlighed, som kan et Hjerte tænde!

Med din unge Lykke fæsted Bo
du i Nørrelund, som her blev bygget
– mødte siden alt med trøstig Ro:
her har Glæden skinnet, Sorg har skygget.

Grave minder om, hvad du har tabt
– med Peder Bjerres, Kristian Thorndahls Navne.
Du har rig og frugtbar Fortid havt,
levet for at give og at gavne.

Vidt omkring din Børneflok er spredt,
kun pr. Brev fuldtallig den kan være
hjemme nu, da Festen er beredt
for at fejre Dagen til din Ære.

For dit Arbejd i de mange Aar,
for din Retfærd, Omhu tidlig, silde,
din Munterhed – og Bønner under Graad
– for det alt vi gjerne takke ville.

Vi ønsker dig saa lang og god en Tid
– Efteraarets klare, gyldne Dage –
ønsker dig en Ro saa skjøn og blid,
ønsker, du det bedste har tilbage!

ER BJERRE-NAVNET BESKYTTET?

Vi har stillet landsretssagfører Niels Bjerre, Holstebro, ovenstående spørgsmål og har fra dennes søn, advokat Jens Bjerre, fået følgende svar:

På opfordring har jeg undersøgt spørgsmålet. Der kan ikke være nogen tvivl om, at slægtsnavnet er beskyttet.

Jeg kan yderligere oplyse, at jeg har haft et tilfælde, hvor personer, der var døbt Bjerre Hansen (fingeret navn), og hvis forældre vitterligt havde ret til at føre slægtsnavnet Bjerre (dokumenteret gennem stamtavlen), som en ren undtagelse har fået bevilling til at slette sen-navnet og fremtidigt føre slægtsnavnet Bjerre.

Venlig hilsen
Jens

Bjerrestævnet 1968

blev afholdt på Bovbjerg lørdag den 29. juni. Vejret var ikke allerbedst – det blæste kraftigt; det var koldt, men det var dog tørvejr.

Kl. 14 indledtes gudstjenesten i Ferring kirke, hvor Uffe Bjerre (1333), der er sognepræst i Visby i Sønderjylland, prædikede ud fra Matthæusevangeliet og bl. a. sagde:

Hovedordene i den tekst, jeg har valgt, er ordene om at være fuldkomne. Enhver, der prøver på det, ved på forhånd, at det knækker han halsen på. Skal vi så ikke bare slå en streg over disse ord og sige, at de ikke kan stamme fra Jesus. Det kan vi jo godt prøve på. For nogen går det så let. De er hurtigt færdige med det hele. For dem er der ikke noget problem i forsøget på at være fuldkomne. De er det både i andres og egne øjne. De lever et borgerligt hæderligt liv, snyder ikke mere end alle de andre og går kun uden om moralens bud, når ingen ser det. De ved med sig selv, at de skal nok få en hæderlig begravelse og kan leve i tryghed og fred. De er fuldkomne.

For andre er der evig uro og bekymring føjet til ordene om at være fuldkomne. De vil af ganske hjerte ærligt prøve at leve efter dem og tynges af selvbebrejdelser, når det gang på gang mislykkes. For dem kan ordene om at være fuldkomne ofte lyde som en hån, en bitter anklage. Være fuldkomne skal vi, og vi kan det ikke.

De første kan vi på en måde hurtigt blive færdige med. De er ikke i kirke, og de hører ikke ordet uden med det halve øre og forstår det kun som en bekræftelse af deres eget. Men den bekymrede og bange, der prøver at høre dybere ind i ordene om at være fuldkomne, trænger til støtte og hjælp. Til ham må vi med evangeliets ret sige: Du kommer kun til den halve slutning, du læser, som om det er en lov, du læser. Du har ret, men det er mere. Bag loven løfter evangeliet sig. Og evangeliet er altid et ord om, at det, vi ærligt har prøvet på, men ikke magtet, det gør han for os, det var derfor, Guds søn kom til jord.

– – –

Evangelium betyder glædesbudskab – det kalder os til livets glæde. De mennesker, der har en opfattelse af, at det at være en kristen er at sidde med dybt alvorlige miner med hænderne foldet i skødet, har ikke forstået det glade budskab. I Kaj Munks skuespil „Han sidder ved smeltediglen" siger biskop Beugel, efter at den nacistiske professor Dorn har sagt til ham: Jeg troede, De var en alvorlig mand – Beugel havde drillet ham lidt: Nej, det er jeg gudskelov ikke. Dem har vi alt for mange af her til lands. I mine unge dage, mine fire år i skyttegravene, da var jeg en alvorlig mand. Og nær ved at miste min forstand. Men så traf jeg Morten Luther. Han lærte mig, at en kristen har et godt humør. Siden mødte jeg Kristus, han var bedre endnu, han hviskede mig i øret: Lad dem bare slå os ihjel langfredag, vi lurer dem påskemorgen. Siden da er der ingenting, der går mig på nerverne mere.

Kl. 16 samledes vi i hotellets sal. Formanden, Chr. Bjerre, bød velkommen, og Frits Bjerre aflagde beretning og regnskab.

Chr. Bjerre ønskede ikke at fortsætte som formand; men det endte dog med, at han blev på posten endnu tre år.

Fru Signe Bjerre Winther (753) blev indvalgt i bestyrelsen i stedet for Einer Hillersborg, der ikke ønskede at fortsætte.

Fru Agnete Bjerre Jensen (343) takkede Frits for hans store arbejde, og forsamlingen sluttede op om denne tak.

Der var tilslutning til at sætte kontingentet op.

Fra flere sider blev fremhævet betydningen af, at slægtsbogen blev ført a jour. Det er jo klart, at det er et pengespørgsmål, og Jens Bjerre (433) mente, at bestyrelsen var for sløv, idet den ikke sørgede for at fremskaffe penge til f. eks. et fond, der kunne sikre udgivelsen af en ny slægtsbog. Jens ikke blot kritiserede, men tog selv fat på at skaffe bidrag, og i løbet af nul komma fem var der 1325,- kr. i kassen og 800,- kr. tegnet yderligere.

Der er grund til at takke Jens for hans friske initiativ.

Vagn Bjerre (658) berørte et problem, idet han sagde: Vi er for gamle, os der er her til stede. Hvor er de unge? Der må gøres noget, så de får lyst til at være med.

Det er så rigtigt, som det er sagt.

Bestyrelsen er meget glad for, at alle familiemedlemmer kommer frem med, hvad de har på hjerte og evt. kommer med gode forslag. Der skulle efter sigende være en, der mente, at bestyrelsen burde skydes. Det mener vi nu selv er et dårligt forslag.

Som afslutning på generalforsamlingen holdt Chr. Bjerre følgende tale:

Sonja Hauberg skrev en roman, „Syv år for Lea". Den vakte i sin tid røre; den var et angreb på gymnasieskolen. Men det inderste i bogen er tanker om de to store magter i verden: kærligheden og døden.

Mens Sonja Hauberg går i gymnasiet, dør der to af hendes kammerater; det gør et stærkt indtryk på hende. I hele hendes korte liv tænkte hun meget på døden; mærkeligt at hun skulle dø så ung, kun 29 år.

Men først kærligheden; hun bliver med hele sin sjæl og sind forelsket i en af sine kammerater, Erik. Det ender med, at han svigter hende, det kan hun ikke forstå. Erik bliver ved at kredse om hende, han ligesom aner, hvad han har betydet for hende. Han siger til hende, kan vi ikke blive ved at være kammerater; hun svarer ikke, men står med gråden i halsen og kan ikke forstå, at det nu er forbi. Han tager ved afskeden med begge hænder om hendes hoved og kysser hende på panden; hun skynder sig bort og tænker, sådan har min mor kysset mig engang. Kan han da ikke forstå, at hverken en mor eller en kammerat kan erstatte det, hun har mistet; men hun kæmper sig gennem det. Sonja Hauberg skrev også et skuespil om Ebbe Skammelsøn. Vi husker fra folkevisen Addelus, der svigter Ebbe og tager Peder, hans broder, som har bildt hende ind, at Ebbe er død. Ebbe

kommer uventet hjem og siger til Addelus, mindes du, at du gav mig din tro; hun svarer, at den tro, jeg eder gav, den har Peder, eders broder; men alle dage jeg leve må, jeg vil være eder som moder; Ebbe svarer, jeg fæsted jeg ikke til min moder, men til min brud.

Sonja Hauberg bliver smittet med tyfus på en rejse til Finland. Mens hun ligger på hospitalet, skriver hun :„Jeg vidste ikke, at døden var så levende, så fuld af overmodig trods, jeg troede bare, a den var en grå skygge. Jeg kan ikke tro det endnu; det er bare mit hjerte, der er stille.

Hvis jeg fylder det med rytmerne i kornet og markens duft af kraft, så må det vågne og banke.

Det er skønt og smukt sagt; men vi ved jo, at naturen har ingen magt over døden; det modsatte er jo tilfældet.

Martin A. Hansen skrev i en martsnat: „Er naturen dig stærk nok, måske for dig selv i din mandighed, er det alt, at du og jeg er oprejste dyr".

Martin A. Hansen var også en stor elsker af naturen; men så også den hærgende dødsmagt, der var over den.

I martsnatten sidder han og våger ved faderens båre; han synes, her er døden meningsfuld, her har faderen levet et langt liv, han har sået og høstet mange år på disse agre og levet et meningsfyldt liv, og så går tanker til slagmarkerne, hvor børn bliver bombet, dør i tusindvis en meningsløs død. Han mærker foråret, der nu er på vej. Et sted i nattens indre bliver sent til tidlig, det må være tidlig nu; når man åbner døren, frisker det ind, og lysene springer i tøjret. Der er noget grånende ved natten. Om lidt skal vi høre fuglene, nu stjæler de den sidste slummer. Det toner fjernt – fire slag i klokken – eller var det kun 3; talte dem ikke, men det var klokkerne. Først skal de ringe i jorden, så skal de ringe op. Påske; Han er opstanden; her har vi kristensynet og opstandelsestroen. Troen på opstandelsen, påskemorgen, det store under.

Der er så meget meningsløst i vor verden af i dag; gid vor slægt aldrig må miste det meningsfulde, kærligheden og kristensynet.

Efter aftensmaden underholdt Helge og Rigmor fra „Hyldevang" samt datteren Ragnhild, idet de læste et stykke af Ole Vinding, „Foran spejlet". Det kneb med ro i salen, og mange fik vist ikke det rette udbytte.

Som sædvanlig sluttedes med dans. I en pause viste Inger Høj (en datter af Anne Høj (418)) og partner opvisningsdans. Med det talent, parret lagde for dagen, får vi dem sikkert at se på skærmen, når der kommer dans om danmarksmesterskab.

Til Bjerrestævnet 1971 vil der blive sørget for et højttaleranlæg. Hørelsen er ikke lige god hos alle, og ikke alle børn sidder lige roligt. Endvidere vil vi duplikere nogle Bjerre-sange, og endelig må bordene ud af salen, så der bliver mere plads at danse på.

På hjerteligt gensyn i 1971!

Peter Bjerre (616)

Ny udgave af slægtsbogen. »Bjerrefonden«

Som omtalt i referatet fra Bjerrefesten i sommer kom det på tale at forsøge lavet en ny udgave af „Bjerreslægtens Stamtavle". Det er nu 20 år siden, stamtavlen blev trykt, og et nyt slægtled er vokset op, hvis navne ikke er at finde i stamtavlen. Mange har spurgt, om ikke en ny udgave snart kunne ventes.

Bestyrelsen er indstillet på at forsøge tanken virkeliggjort, hvis der kan skabes en økonomisk basis derfor. Bogen vil jo ikke blive billig. Det vil være nødvendigt at skaffe en ret stor garantikapital tegnet og helst indbetalt, inden arbejdet sættes i gang. Begyndelsen er gjort, idet der ved Bjerrefesten blev tegnet og delvis indbetalt et beløb på ca. 2300 kr.

Hvordan vi i øvrigt skal gribe opgaven an, er endnu ikke helt klarlagt, men noget står fast. Der skal udarbejdes spørgeskamaer med plads til besvarelse af en lang række spørgsmål; skemaerne skal udsendes til de enkelte eller til familierne. Senere skal indsamlede oplysninger sammenholdes med slægtsbogen af 1948 og måske kontrolleres på anden måde, inden manuskriptet kan udarbejdes og gå i trykken. Det vil blive et kæmpearbejde, men det forhindrer jo ikke, at det kan gøres, og det vil blive gjort, hvis slægten ønsker, at det sker.

Den nærmere udformning er som nævnt ikke aftalt i bestyrelsen. Efter jul vil vi gå i gang med drøftelserne og se at finde en praktisk fremgangsmåde. Det står imidlertid klart, at der må skaffes penge til veje på forhånd.

Ved Bjerrefesten foreslog Jens Bjerre (433), at vi opretter en fond, „Bjerrefonden", til at løse opgaven. De første bidrag er allerede i sparekassen. Fonden vil nu blive udbygget med en kort fundats, der fastlægger dens formål og virkemåde. Den skal modtage pengegaver, frivillige bidrag af enhver art, arv og større gaver. Mon ikke nogen af slægten kunne betænke fonden med beløb, som virkelig kan tælle i kassen. Der er jo folk iblandt os, som nok kunne undvære et par tusinde, uden at det ville ødelægge dem økonomisk. – Foruden denne fond bør der tegnes en garantikapital til sikkerhed, som vi gjorde sidste gang.

I det nye år vil nærmere enkeltheder blive meddelt, men indsamlingen er altså allerede startet, og vi opfordrer enhver af jer til at indsende en julegave til fonden. Den kan sendes samtidig med det sædvanlige medlemsbidrag.

På bestyrelsens vegne,
Frits Bjerre.

Husk, at medlemsbidraget nu er 15,- kr.
Frits

Dagbog

Alt for Damerne, 9. januar 1968.

– og han skulle ellers bare have en lille en

Den nu afdøde kunstmaler Niels Bjerre (stb. 130) kom for nogle år siden på sin årlige visit til Lemvig.

Værten på hans stamcafé havde, siden Niels Bjerre sidst var der, dekoreret lokalet med en mængde fidusmalerier.

Da Niels Bjerre kom ind med en god ven for at nyde en lille ting, standsede han i døren, tog brillerne af, gned øjnene og sagde:

– Sig mig, Kresjan, er jeg kommet i helvede?

Kresjans ven.

Valgt til valgmenighedspræst i Vrå

Efter en gudstjeneste i Thorup kirke i Himmerland har Vrå Valgmenigheds menighedsråd iflg. Vendsyssel Tidende til pastor Helge Elbeks efterfølger enstemmigt opfordret lærer ved Skamlingsbankens Ungdomsskole, *Thomas Lundby* (st. 1052) til at blive præst for Vrå Valgmenighed, og Lundby har sagt ja.

Den nye præst, der er 34 år, er født i Lem præstegård, søn af sognepræst J. M. Lundby, der senere blev valgmenighedspræst i Ryslinge og derefter sognepræst i Hobro. Thomas Lundby er seminarieuddannet fra Silkeborg.

Holstebro Dagblad, 16. april 1968.

Dødsfald i Holstebro

Tidl. gårdejer Bertel Overlund (slægtsbog 228), Struervej 55, Holstebro, er død, 88 år gammel. Han havde været syg i ca. tre uger.

Bertel Overlund var født på gården Overlund i Naur, og som ung overtog han gården. Efter at have drevet den i nogle år solgte han den og købte i stedet Gundersborg i Sir. Her oprettede han plejehjem, og adskillige børn havde gennem årene deres hjem på Gundersborg. Bertel Overlund og hans hustru var som et kærligt forældrepar over for børnene, og plejebørnene er fortsat kommet i hjemmet efter at de er blevet voksne.

Bertel Overlund var bl. a. interesseret i ungdomsarbejde, og han deltog aktivt i gymnastik i mange år. Han var med til at oprette ungdomsforeningen i Naur, hvis første formand han var, og han var endvidere medlem af sognerådet i et par perioder. Han varetog såvel det daglige som foreningsarbejdet med dygtighed og forståelse.

Bertel Overlund var også meget interesseret i det kirkelige arbejde, og han var et trofast medlem af valgmenigheden i Holstebro. – Han efterlader foruden hustru to døtre – en datter og en svigersøn driver nu gården Gundersborg, og en datter og hendes mand driver en gård i Salling

Bertel Overlund blev begravet fra valgmenighedskirken i Holstebro i går. Til båren var der sendt et væld af kranse, hvoraf flere var med signerede bånd.

Pastor Niels Bundgaard talte ud fra ordet „Da åbnedes deres øjne, og de kendte ham".

Efter salmen „Frelseren er mig en hyrde god" førtes båren til Naur kirkegård.

Lemvig Folkeblad, 30. maj 1968.

Fra landbrug til kordegn-embede

Gdr. Jens Bjerre, Gadegård, Nr. Felding (stb. 656), tager til sommer springet fra landbruget til kordegn-embedet ved kirken i Ringkøbing. Han er blevet udpeget blandt en snes ansøgere og følger efter kordegn H. Nørgaard, der trækker sig tilbage på grund af alder efter godt en halv snes års virke som kordegn. Jens Bjerre skal tiltræde sin nye stilling til 1. august.

Gdr. Jens Bjerre er ikke helt ukendt med gerningen som kirkesanger, idet han ved flere lejligheder har været stedfortræder i Holstebro Valgmenighed. Jens Bjerre er 51 år. En søn skal formentlig føre gården videre som bestyrer, men Jens Bjerre bevarer sin ørreddam-virksomhed i Nr. Felding.

Den nye kordegn har allerede købt hus i Ringkøbing, idet han overtager den hidtidige kordegns ejendom i Fjordallé 29. Kordegn H. Nørgaard flytter til Herning.

Helsingør Dagblad, 12. sept. 1968.

To unge fra Helsingør missionærer i Afrika

Seks unge danskere har netop afsluttet et 5-måneders kursus på Vagttaarnets (Jehovas Vidners) bibelskole Gilead i New York og rejser nu ud som missionærer til Afrika og Sydamerika. Blandt de seks er ægteparret Palle og Vita Bjerre (stb. 1007). Palle Bjerre er søn af arkitekt Sv. Bjerre, Holbergsvej 25, Helsingør, og har i flere år virket som forkynder her.

Palle og Vita Bjerre har fået til opgave at virke i Brazzaville i det tidligere Fransk Congo.

Holstebro Dagblad, 23. sept. 1968.

Dødsfald

Efter længere tids sygdom er fru Anne Marie Bjerre (slægtsbog 754), København, død, 48 år.

Hun var født i Nr. Felding som datter af gårdejer Niels Magnus Henriksen, men rejste som ung til København. I 1946 blev hun gift med Johs. Bjerre. Ægteparret havde i nogle år en forretning i København. For 13 år siden mistede Anne Marie Bjerre sin mand. I de senere år har hun haft en kontorplads i København. I ægteskabet er der tre børn, en datter er gift og bosat i København. En anden datter boede hjemme hos moderen, mens en søn på 13 år er elev på Det kgl. Opfostringshus i Hellebæk i Nordsjælland.

Anne Marie Bjerre var en venlig og meget afholdt kvinde, der var en altopofrende mor for de tre børn. I det sidste halve års tid havde hun været meget syg, og hun døde på Københavns Amtssygehus i Glostrup.

Dødsfald

Mette Urup Andersen (slægtsbog nr. 587) døde 3. februar 1968 i Ry. Begravet på Ry kirkegård.

Gudrun Mohr Christensen (slægtsbog nr. 544), „Højgaard", Nr. Nissum, døde 20. marts 1968 i Nr. Nissum. Begravet 25. marts 1968 på Nr. Nissum kirkegård.

Kirstine Bjerre, enke efter Jacob Bjerre, Idumlund (slægtsbog 186), døde på Tvis plejehjem 13. januar 1968. – Begravet i Idum.

Ane Marie Bjerre, f. Henriksen, g. m. afd. gdr. Johs. Bjerre, Sir (slægtsbog nr. 754), døde 21. sept. 1968. – Begravet i Brønshøj. (Nærmere omtale under „Dagbogen").

Andreas Kristensen, repræsentant, g. m. Misse Bjerre (slægtsbog 411), døde 16. sept. 1968 i Sejs ved Silkeborg.

Bertel Overlund (slægtsbog nr. 228), Struervej, Holstebro, tidl. gdr. i Overlund, Naur, er død, 88 år gammel. (Nærmere omtale under „Dagbogen").

Ejnar Bjerre-Madsen, København (slægtsbog 573) er død 6. november 1968.

Fra et fagblad.

Tidligere rejsende for Bang & Olufsen A/S, Andreas Kristensen, kaldet „Drees", afgik den 16. september efter et kort sygeleje ved døden i en alder af 76 år.

„Drees", der havde rejst for B & O i 35 år, var kendt og afholdt af alle inden for branchen for sin jævne og ligefremme væremåde, der var ens over for alle og ikke lod sig diktere af nogen rangfølge. Ved sin naturlige venlighed og høje moralkodeks havde han skabt et absolut tillidsforhold til og et nært venskab med de kunder, han besøgte gennem de mange år, og alle, han kom i berøring med, lige fra chefen til yngste medarbejder, nød godt af hans årelange erfaringer.

Vi, der kendte ham på nært hold, glædede os tit over hans viden og indsigt på mangfoldige områder og værdsatte hans fine menneskelige egenskaber. Han fratrådte sin stilling i 1963, og de sidste 5 år nød han sit otium i sin villa i det naturskønne Sejs med pragtfuld udsigt over Silkeborgsøerne, og hvor hans store interesse var dyrkning og forædling af roser.

Vi føler med dem, der lider sorg og savn ved hans bortgang. Han efterlader hustru og tre børn, hvoraf de to er voksne, medens den yngste er en søn på 12 år.

Et fint menneske og en god ven er gået bort. Hans minde vil længe blive ært i den danske radiobranche.

Christian Thygesen,
Århus.

Foreningsmeddelelser

Medlemsbidraget

Ved årets Bjerrestævne vedtoges det at forhøje det årlige medlemsbidrag. Det er herefter fastsat til *15,- kr.* Beløbet bedes snarest indsendt på vedlagte girokort. Foreningens gironummer er 66922.

Bjerrefonden

„Bjerrefonden" til fordel for udgivelsen af en ny udgave af slægtsbogen står åben for indbetalinger, for modtagelse af gaver og arv. Beløb kan indsendes på gironummer 66922. Vi får brug for betragtelige beløb til denne fond. (Se nærmere herom andet sted i „Brevduen").

Bidrag til næste års „Brevdue"

bedes sendt i god tid, helst inden 1. okt. Stof, der indgår senere, kan nok nå at komme med, men det letter os arbejdet meget, at vi på et tidligt tidspunkt kan overse, hvad vi har at arbejde med.

Nye medlemmer

der ønsker at indmelde sig i foreningen, bedes opgive nummeret i stamtavlen. Hvis man ikke er optaget i denne, bedes forældres navn og nummer opgivet.

Bogen om Nissumbysønnerne og deres hjem

kan stadig fås ved henvendelse til foreningen. Prisen er 10 kr. pr. stk. plus porto.

Stamtavle over Bjerreslægten

fås for 20 kr. pr. stk. plus porto.

Bjerreslægtens bestyrelse:

Christian Bjerre, „Bjerrehus", Lem, 7862 Brodal (formand),
telf. (07 51) Lem 139. (Slægtsbog 618)

Frits Bjerre, friskolelærer, 7650 Bøvlingbjerg (sekretær),
telf. (07) 88 50 90, giro 66922. (Slægtsbog 416)

Peter Bjerre, civilingeniør, Virum Stationsvej 160, 2830 Virum,
telf. (01) 84 65 34. (Slægtsbog 616)

Ellen Agergaard, „Agergaard", Nr. Nissum, 7620 Lemvig,
telf. (07-83 31 11) Nr. Nissum 173. (Slægtsbog 566)

Kjeld Bjerre, ingeniør, Grundtvigsvej 42, 5000 Odense, telf. (09) 11 38 45.
(Slægtsbog 432)

Signe Bjerre Winther, „Gade", Sir, 7500 Holstebro, telf. (07-43 41 11) Sir 107.
(Slægtsbog 753)

Jens Bjerre Tybjerg, lærer, Lyderslev, 4660 St. Hedinge,
telf. (03-708) Lyderslev 156. (Slægtsbog 1352)

GADGAARD NIELSENS BOGTR. LEMVIG 39751